

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V pomoč kmetu

Kmetjsko vprašanje je danes v vsesplošni gospodarski krizi eno najtežjih vprašanj, ki zahteva nujne pa pozitivne rešitve. Danes krize ne občuti več samo delavec, uradnik, industrijec in obrtnik, marveč tudi kmet. Naša država je še vedno močno agrarna, to se pravi, da ji temelji tvori ravno kmečki stan. Kmet je torej temelj državi. Če je ta temelj trden, je trdna tudi stavba in obratno. Zato mora sleherni agrarna država gledati, da zavaruje kmeta, da ga pri njegovem delu štiti, mu pomaga in ga podpira.

Danes si ne smemo zapirati oči, marveč ugotoviti moramo dejstvo, da so našemu kmetu pri njegovem gospodarstvu izpodmaknjena tla. Zato bodi naloga države, da odstrani zapreke, ki ovirajo plodonosni razvoj kmečkega stanu in mu pomaga do močne življenjske eksistence. Kdorkoli živi danes med našim kmečkim ljudstvom in gleda s paznim očesom na njegovo življenje, mora ugotoviti, da je življenjski standard našega kmeta padel daleč izpod eksistenčnega minimuma. To pa ne samo pri našem slovenskem kmetu, marveč tudi pri hrvaškem in srbskem. Pri nas je to stanje toliko akutnejše, ker imamo po večini malega kmeta, ki se, kar tiče njegove produkcije, niti zdaleč ne more primerjati z velikimi kmetijami, ki jih poseduje hrvaški ali srbski kmet.

Kje tiči vzrok krize, v kateri se nahaja naš kmet? Mnenja so različna. Produkcija se sicer ni zmanjšala ne pri slovenskem in ne hrvaškem ter srbskem kmetu. Letine izkazujejo statistično še vedno skoraj enako stanje kakor prejšnja leta. Padla pa je prodajna cena pridelkov, živini ter posestvu, obenem pa je padlo tudi število konzumentov. Rastoča civilizacija in vsesplošna modernizacija ni zmanjšala potreb kmeta, marveč jih je zvišala. Ravnotako so ostala bremena in javne davke še vedno na isti višini, če se niso še povečale. Na ta način je razumljivo, da se je kmet znašel hipoma v položaju, ko ni mogel uravnovesiti svojih potreb in bremen z rednimi dohodki od svojega kmetovanja. Stiska za denar je postajala čedalje večja, dokler se niso radi tega pokazale že žalostne posledice. Kmet se je pričel zadolževati. V hlevu mu je stala neprodana živina, v sodih polno vina, v shrambah in kašah jesenski pridelki. To je bila prva faza krize. Ko je uvidel, da mu s tem ni nič pomagano, je začel prodajati po ceni, ki je stalno in rapidno padala. Hotel je vsaj nekaj rešiti. Zali-bog je istočasno kriza pritisnila še močnejše in kmetu tudi s prodajo pridelkov in živine ni bilo dosti pomagano. Svojih potreb in davčin, ki ga oblikirajo, ni več zmogel. Posledica so bile in so še številne rubežni.

Naš kmet je globoko usidran v svojo zemljo, tako globoko, da mu je ona življenje samo. Če bi jo prodal, se mu zdi, kakor da bi prodal sebe in svoje žuljave roke. Silna stiska, v kateri se je naenkrat znašel, ga je docela spravila iz tira. Ne-prestano padanje cen njegovim produktom ga je spravilo v obup, ki se spreminja v močan boj za za samoohrambo. Ni čudnega torej ni, da se v služaju rubežni kmetje organizirajo in so posestva, polja in gozdovi na dražbah brez kupcev. Takih primerov je v zadnjem času čedalje več povsod. Kmetje sami izjavljajo, da si ne puste jemati od zemlje in premoženja, ki jih posedujejo po svojih očutih. Vendarle se pojavljajo še slučajni, da pre-hajajo posestva v roke nekaterih, ki igrajo vloga tistih »magnatov«, katerim je naš kmet v preteklem stoletju roboval. Ni čisto brez vsake podlage namreč izjava nekega dobrega poznavalca naše zgodovine, ki je rekel, da naš kmet zopet živi v dobi »Črnih bukev«. Zadolževanje kmeta raste na škodo »črnega gospodarstva«, ker si kmet z njim veže svoje roke in mu onemogoča sleherni gospodarski razvoj.

Ko so izšle »Črne bukve kmečkega stanu«, ki jih je spisal nepozabni dr. Evangelist Krek, je završalo med našim kmečkim narodom, pa tudi med inteligenco. Vse je hitelo, da pomaga na noge kmetu in začela se je zlata doba našega združništva, ki mu je bil zopet oče dr. Krek. Združništvo je rešilo tedaj našega kmeta iz rok brezvestnih oderuhov in ga postavilo na trdna tla.

Danes je treba našemu kmetu zopet pomagati na noge. V tej akciji bi morala enako tekmovali država po svojih oblasteh kakor tudi posamezniki. Ura gre proti dvanajsti in treba je nagle in uspešne pomoči! Ni si ne prikrivajmo, da postaja v današnjem položaju kmet nekak desperado, ker ne vidi nobenega izhoda iz svojega položaja. Prva naša zapoved pri tem delu bi morala biti, da ne omejujmo kmetu gospodarske svobode. Maksimiranje cen uničuje našega kmeta-producenta. Opozoriti moramo, kar se večkrat dogaja, da se že v naprej določajo cene, zlasti živini. Kmet je radi tega silno prizadet, ker se mora po tem ravnati in mora v cenah popustiti. Druga naša zapoved bi morala biti, da se organizira prodaja produktov po naših mlekarstvih in živinorejskih zadrugah ter konzumnih. Te zadruge, ki so ustanovljene samo v podporo kmečkega stanu, bi organizirajo prodaje boljše in plodonosnejše izvedle. Gro namreč za boljše tržišče, na katerih lahko zadruga postavi blago, odkupljeno od producenta po ceni, ki bo brezkonkurenčna. Taki poizkusi organizacije prodaje so se že na več krajih obnesli. Kjerkoli je zgrabila zadruga v pogledu odkupa kmečkih pridelkov in živine, se je cena blagu močno dvignila, potem pa tudi ustalila.

Kmetu je treba nuditi vedno večjih možnosti, da se dvigne racionalno gospodarstvo in kvaliteta produktov. Boljše blago najde boljše kupca pa tudi boljše ceno, to je staro načelo, ki velja v prvi vrsti tudi za kmeta. Danes se še premalo gleda na to, da bi se nudil kmetu prepotrebni pouk za boljše kultivizacijo zemlje. Druga, nič manj važna

Nj. Vel. kralj imenoval novo vlado

Nova vlada pod predsedstvom Petra Živkoviča sestoji iz 14 ministrov

Belgrad, 5. jan. AA. Snoči ob 18 je Nj. Vel. kralj sprejel v avdienci predsednika ministrskega sveta g. Petra Živkoviča.

G. predsednik ministrskega sveta je pri tej priliki podal ostavko kabineta.

Nj. Vel. kralj je blagovolil sprejeti ostavko, hkratu pa je pooblastil g. Petra Živkoviča, da sestavi novo vlado.

Belgrad, 5. jan. AA. Nj. Vel. kralj je danes podpisal ukaz o imenovanju nove vlade. Za predsednika ministrskega sveta je postavljen g. Peter Živkovič, predsednik ministrskega sveta na razpoloženju in narodni poslanec.

Za ministra zunanjih zadev dr. Vojislav Marinković, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra trgovine in industrije dr. Albert Kramer, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra socialne politike in narodnega zdravja Ivan Pucelj, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra notranjih zadev dr. Milan Srškić, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra prosvete dr. Dragutin Kojić, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra pravosodja Božidar Maksimović, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra gozdov in rudnikov dr. Stanko Šibenik, minister na razpoloženju in nar. poslanec;

za ministra prometa Lazar Radičević, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra kmetijstva Juraj Demetrovič, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra gradb. Nikola Preka, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za ministra vojske in mornarice armijski general Dragomir Stojanović, minister n. r.;

za ministra financ dr. Milorad Gjorgjevič, minister na razpoloženju;

za ministra telesne vzgoje naroda dr. Dragan Krležević, narodni poslanec.

Ob 11 dopoldne so vsi ministri prisegli pred Nj. Vel. kraljem v novem dvoru.

Belgrad, 5. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja od danes je postavljen za zastopnika zunanjega ministra g. dr. Albert Kramer, minister za trgovino in industrijo, ker se bo minister zunanjih zadev dr. Vojislav Marinković nekaj časa mudil v inozemstvu.

Za širokopotezno rešitev reparacijskega vprašanja

Francoska diplomacija na delu za stabilizacijo političnega in gospodarskega položaja Evrope

London, 5. jan. Ze nekaj dni se tu mudi Filip Berthelot, glavni tajnik v francoskem zunanjem ministrstvu. Uradna poročila zagotavljajo, da je prišel g. Berthelot v London v prvi vrsti zato, da si ogleda francosko razstavo umetnosti. V resnici pa se Berthelot, ki ima po svoji funkciji vsaj toliko besede v zunanji politiki kakor vsakokratni zunanji minister sam, zanima za vse prej kakor za upodabljajočo umetnost. Filip Berthelot se je že sestal z zunanjim ministrom Simonom in ima namen, porazgovoriti se tudi z ministrskim predsednikom MacDonaldom samim, ki se vrne iz Škotske najbrže še pred 11. januarjem, kakor je bilo prvotno določeno.

Kakor znano, je MacDonald v zasebnem pismu povabil francoskega ministrskega predsednika Lavalja v London. Francoska vlada je to vabilo zaenkrat zavrnila, in sicer iz bojazni, da bi se na Lavalja v Londonu ne izvajal pritisk glede reparacij in razorožitvene konference v prid Nemčiji. Francoska vlada je smatrala za bolj umestno, da se prej razčistijo pojmi, ki jih imata Anglija in Francija glede teh vprašanj, na pogajanjih med strokovnimi izvedenci. Znano je, da so se ta pogajanja, ki jih je vodil Leith-Ross, med prazniki pre-

kinila in po prvotnem načrtu bi se moral Leith-Ross vrniti v Pariz takoj po praznikih. Medtem je nenadoma odpotoval v London Berthelot. Njegova naloga je predvsem ta, da izroči MacDonaldu Lavalov odgovor; vendar pa smatra, da bi bilo bolj koristno, da se obisk izvrši šele potem, ko bo med izvedenci že dosežen sporazum v glavnih obrisih. Da je temu tako, priča tudi komunikacija, ki ga je izdalo ministrsko predsedstvo v Parizu, v katerem je med drugim rečeno, da se Laval in MacDonald pred začetkom konference v Lausanni na vsak način še dogovorita v tem pogledu.

Berthelot bo v Londonu jasno razložil francosko stališče in to tudi za primer, da bi med Francijo in Anglijo ne prišlo do predhodnega sporazuma glede reparacij. Berthelot bo tudi pojasnil, s kakšnih vidikov gleda francoska vlada na problem razorožitve in na takozvani vzhodni sporazum, za katerega se vršijo tako živahna pogajanja med Francijo in Rusijo, Poljsko ter drugimi manjšimi vzhodnoevropskimi državami.

Francoski odposlanec je prišel v London še z drugim nalogami. Med temi se nahaja tudi vprašanje, kako naj Evropa štiti svoje interese napram Ameriki in ali bi ne bilo umestno, da bi evropske države morda skupno nastopile proti Ameriki v

zadevi medzaveznih dolgov. Povsem odklonilno stališče, ki ga je zavzel ameriški kongres proti ertanju medzaveznih dolgov, je zadel občutno tudi Anglijo, katere dolgovi so se radi padca funta avtomatično povišali. Nikakor ni pričakovati, da bi se Anglija zavzemala za takšen skupen nastop evropskih držav proti Ameriki, ker bi bilo to proti tradicijam njene zunanje politike, ki sloni še vedno na geslu »splendid isolation«. Ne izključuje se pa možnost, da Anglija sama napravi v tej smeri nove korake. Francija bi ne imela nič proti tej iniciativi, ki bo golovo rodila prej uspeh, ako ostane v rokah Anglije, ki je Ameriki bližja, kakor da bi jo prevzela Francija. V primeru, da bi Amerika vendar nekoliko odnehala glede medzaveznih dolgov in torej privolila v njih znižanje, bi se stališče Francije napram Nemčiji zelo olajšalo, ker so Francozi bili vselej pripravljeni toliko utrpeti na nemških reparacijah, kolikor bi Amerika popustila na medzaveznih dolgovih. Francija želi, da bi Amerika toliko popustila na medzaveznih dolgovih, kolikor znašajo neobvezna nemška plačila na račun reparacij; potem bi se ta plačila lahko definitivno črtala. S tem bi bil napravljen velik korak h končni rešitvi reparacijskega vprašanja.

Politične smernice ameriške Unije

Amerika naj se postavi na lastne noge — Kljub primanjkljaju se zgradi novo vojno brodogradilnico

Washington, 5. jan. Predsednik Hoover je poslal kongresu ob priliki zopetne otvoritve parlamentarne dela novo poslanico, s katero priporoča kongresu odobritev finančnega programa, ki ga je postavil v evrbo gospodarske sanacije naroda, da bi se preprečilo nadaljnje padanje cen in vrednot in da bi se država obvarovala proti posledicam gospodarske nestabilite po svetu. Naglašajoč, da razpolaga Unija z gospodarskimi bogastvi, ki so zmogni, da ozdravijo deželo neodvisno od ostalega sveta, končuje predsednik svoj poziv s trdnim prepričanjem, da bo Amerika sama kos gospodarskim težavam sedanjega časa.

Tendence, da se naj Amerika postavi na lastne noge, ki se v predsednikovi spomenici naglašajo z ozirom na gospodarsko sanacijo, se kaže s politične strani v zakonskem načrtu, ki ga je vlada predložila kongresu glede na izgraditev vojne mornarice. Dasi izkazuje državni proračun velik primanjkljaj, predlaga vlada, da naj se zgradi 120 bojnih ladij v teku petih let za vsoto 616 milijonov 250 tisoč dolarjev. Izvzemši dve novi matični ladiji za aeroplane, so nove ladje namenjene za to, da nadomestijo enako število vojnih edinic, ki se smatrajo že za zastarele. Mornariški svet pa je odobril program, ki predvideva vrh tega še nadomestitev nadaljnjih 16 ladij, kar bo stalo 91.500.000 dolarjev. Tako je našla ameriška vlada način, kako okrepiti svojo vojno mornarico, ne da bi kršila določbe washingtonskega dogovora, ki omejuje gradnjo novih ladij z ozirom na njihovo število. Mornariški izvedenci izjavljajo, da bodo nove ameriške ladje predstavljale tip ladij, ki bodo prekašale najnovejše nemške križarke, ki se smatrajo za najhitrejšje in najbolj oborožene na svetu.

stvar je: izvedba skrajnega varčevanja ter omejitev potreb. Današnja modernizacija je v mnogih pogledih kvarno vplivala na našega kmeta, zlasti na kmečko mladino. Ne gre pri tem ravno za luksusa, pač pa za take potrebe, ki niso nujne in ne življenjskega značaja. Mladina mnogo greši v tem, da hiti v vsem posnemati mestnega človeka, ki živi v povsem drugačnem življenjskem miljeju. Tu je treba dati našemu kmetu primerne pouka, ki bo brez dvoma zalegel v stiski, ki je prišla nad njim.

Atentat na Jorgo

Bukarešt, 5. jan. tg. Ministrski predsednik Jorga je imel na poti iz Sinaje v Bukarešt neprijeten dogodek, ko se je pijanec v bližini Ploestija vrغل pred njegov avto in zagrabil nož. Sofer je hitro ustavil avto, da ne povzi pijanca, ta pa se je vrغل z nožem na ministrskega predsednika. Sofer je bil pri sebi in hitro poglal avtomobil, pijanec pa je bil aretiran.

Gospodnetić - upokojen

Belgrad, 5. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta in na podlagi točke 16, čl. 104 zakona o uradništvu je vpokojen dr. Gospodnetić, pomočnik finančnega ministra v 2. skupini.

London, 5. jan. AA. Letalski poveljnik Kingford Smith bo jutri startal na letališču Hamble za polet v Avstralijo. Vozil bo z letalom »Južna zvezda« avstralsko pošto. Polet je bil 21. decembra odgoden, ker se je letalo nekoliko pokvarilo in so ga morali popraviti.

London, 5. jan. AA. Profesor za poljedelsko botaniko sir Rowland Biffen, ki je leta 1914 pridelal žito, ki ne gnije, je križal rž z žitom in tako dobil žito, ki je posebnj pripravno za razmeroma nerodovitno zemljo. To žito je cenejše kakor domači pridelek in je zelo dobro.

Papeško odlikovanje italijanskega kralja

Rim, 5. jan. tg. Papeški nuncij na italijanskem dvoru Borgonzini Duca je danes dopoldne izročil italijanskemu kralju isignije najvišjega vatikanskega Kristusovega reda. Enako odlikovanje je bilo izročeno v Neaplju tudi italijanskemu prestolonasledniku. Do sedaj so bili živi samo štirje imetelji tega reda. To visoko odlikovanje je posebnega političnega pomena. Ravno te dni je objavila Katoliška akcija svoja nova pravila, ki upoštevajo smernice, nastale radi konflikta med Cerkvijo in fašisti. Tako je Katoliška akcija n. pr. sprejela državno zastavo tudi kot zastavo za katoliška društva. Obenem se je obvezala, da se bo strogo omejila na delovanje čisto duhovne smeri. Podelitev tega odlikovanja se more smatrati za zunanji znak, da je povečini odstranjena snov za konflikte, ki je ostala po sklenitvi lateranskih pogodb.

Ideja podonavske federacije pokopana

Praga, 5. jan. tg. »Narodni Politika« poroča iz Pariza, da so v francoski vladi sporočili madjarskemu poslaniku v Parizu, da je Pariz opustil načrt za ustanovitev srednjeevropske trozveze med Češkoslovaško, Madjarsko in Avstrijo. Berthelot, ki je oče tega načrta, da s tem loči Avstrijo od Nemčije in približa Madjarsko k mali antanti, se je v zadnjem času moral prepričati, da je odpor Nemčije proti temu prevlekl in da so italijanski ugovori vse preveč odločni. Ravno tako odločno proti tej ideji pa je odpor Jugoslavije in Rumunije.

Argetoianu v Vatikanu

Rim, 5. jan. tg. Rumunski finančni minister Argetoianu je oficieinopolitični del svojega bivanja v Rimu končal z obiskom v Vatikanu. Inozemskim dopisnikom listov je izjavil, da hoče zagotoviti Rumuniji v obnovi Evrope oni položaj, ki ji gre. Tudi je poudaril, da je popolnoma zadovoljen z uspehom rimskih razgovorov.

Praga, 5. jan. tg. Hitro tajanje snega je v zadnjih dneh povzročilo velike poplave v Krkonosih. Tudi v Marjanskih Laznih in Karlovih Varh povzroča veliko škodo. Laba je narasla za 4 metre nad normalo.

Izjemno stanje in preki sod v Indiji

Nacionalisti hočejo vztrajati v borbi do konca

London, 5. jan. (tg). Tekom zadnjih 24 ur je indijska vlada aretirala v Bombaju tri predsednike kongresne stranke in sicer Vallabhaia Pathela, ki je zavezanec mesta predsednika 31 ur, njegovega naslednika Bajandra Pasada, ki je bil predsednik samo 5 ur, in še njegovega naslednika Ansarija, ki je bil aretiran danes dopoldne. Angloska vlada je nadalje odredila aretacijo še drugih voditeljev kongresne stranke v vseh delih Indije.

Med tem pa se je kongresna stranka pripravljala k protiakciji. Izpraznila je popolnoma centralno upravno poslople stranke v Bombaju in shranila dokumente in drug politični material. Stranka je sestavila 60 garnitur svetlega predstava, tako da se bo predsednik stranke avtomatično spopletel, vaio, če bodo aretirani posamezni člani. Dalje je kongresna stranka, hoče se bodočih napadov, pripravila dve belčnici s tisoč posteljami za ranjence, dočim je 90 zdravnikov prijavilo brezplačno službo. S posredovanjem kongresne stranke se je preprečil izvoz zlata iz Indije, s katerim so v Indiji skoraj edino kupčevali, odkar je Anglija opustila zlati standard in s tem bistveno podprla kurz lanta.

London, 5. jan. (tg). Ulični boji v Bombaju so zahtevali do sedaj tri mrtve in 20 ranjenih. Bivši predsednik okrajnega kongresnega odbora Servani je bil obsojen na šest mesecev ječe. V vsej Indiji so proglasili obsedno stanje. Z nočjo se morajo izprazniti vse ulice. V Kalkati je bilo do sedaj pri-

jeli 2000 oseb. Na nekem zborovanju v Bombaju, katerega se je udeležilo 50.000 oseb, je brat aretirane Pathela nujno pozival indsko prebivalstvo k najstrožjemu bojkotu angleškega blaga, dočim naj bi se kupovalo ameriško ali nemško blago.

Bombay, 5. jan. Z. Indski podkralj je izdal sredi navedbe, ki praktično pomeni proglasitev izrednega stanja v Indiji. Lokalne oblasti so dobile pooblastilo, da lahko aretirajo vse osebe, za katere mislijo, da bi lahko rušili mir in red, ne da bi bilo treba v to svrhu kakšnega pooblastila. Sploh je vsakemu Indu prepovedano, da bi se vmešaval v posle indske vlade ter vršil kritiko o njenem delovanju. Nadalje se podeljuje vsem indskim knezom pravico, da na svojem področju razpuste vse organizacije, ki so naperjene proti redu in miru. Prepovedano je napadati tuje in Indce, ki so prijazni Angliji. Proti upornikom bodo izrekli obsodbe, če treba tudi smrtne, preki sodi, do katerih običajno nima dostopa. Težko se bo kaznoval bojkot angleškega blaga. Bivši predsednik vseindijskega kongresa in sedanjí voditelj eksekutive Nehru je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Ahmedabad, 5. jan. Z. Tamkajšnja tovarna tekstilnega blaga je zaradi aretacije Gandhija sklenila, da sploh ne bo več kupovala blaga v Veliki Britaniji. Tudi tovarne, ki so v zadnjem času naročile v Angliji razne stroje, so vsa naročila storirale. Mestni svet Ahmedabada je sklenil splošen bojkot proti britanskemu blagu.

Bombay, 5. jan. Z. Zaradi aretacije Gandhija je prišlo večerj v Ahmedabadu do težkih spopadov med ljudstvom in policijo. Policija je uporabljala orožje. Neki demonstrant je bil ubit dva pa, sta bila teško ranjena. Aretirani so 30 oseb.

London, 5. jan. AA. Listi splošno odobravajo nastop indske vlade in pravijo, da lord Willington in njegovi svetovalci niso imeli druge izbire.

»Times« piše: Politika vlade, ki gre za tem, da dobi Indija samoupravo, in nje odločni nastop proti nezakonitosti se popolnoma skladata. Pri tem je vseeno, ali je indska uprava, kakor je bila svedečeno, popolnoma angleška, ali so v nji deloma tudi Indijci, ali pa bo sčasoma popolnoma v njihovi rokah.

Indizacija indske uprave bi slabost vlade v tem času le zavlačevala. Med tem bo pri indski konferenci kljub vsemu nadaljevala svoje delo. Pri tem je dovoljeno pripomniti, da Gandi ni konferenci prav nič pomagal. Da se je to konferenco udeležil, je bilo do neke mere pogumno. Vendar je njegov poznejši nastop pokazal, da se od voditeljev kongresa ni ničesar nadejati in da je njihova politika nedržavljanska. S časom bodo morali voditelji kongresa svoj postopek prav gotovo izpremeniti.

Prestiz Anglije bo pa v svetlu in v Indiji toliko večji, če bo nadaljevala vztrajno politiko ustavnega napredka kljub vsem poizkusom, da se izbove v Indiji zmešnjava.

Komunistična agitacija v Nemčiji

Berlin, 5. jan. AA. V vsej rensko-westfalaki premogovni kotlini so razvili komunisti ogromno agitacijo za proglasitev stavke. Dozdaj ni prišlo do resnih motenj v rudnikih. Vendar poročajo o številnih terorističnih dejanjih v minulih noči. V Essen, Borbecku in Weidkampu so komunisti razdrili številne priprave v rudnikih. V Borbecku so obmetavali komunisti rudarje, ki so so z rudniškimi vozovi podajali v rudnike, s kamenjem. V Düsseldorfu je policija aretirala 150, v Remscheidu 61, v Essen 80, v Oberhausnu 100 in v Kölnu 20 komunistov. Več stražnikov je bilo pri aretaciji komunistov ranjenih.

Pobožne želje

London, 5. januarja. (tg). »Daily Herald« poroča, da bo Anglija na razorožitveni konferenci predlagala, da se stanje vojnih ladi standardizira na največ 25.000 ton namesto dosedanjih 35.000 ton, da smejo vojne ladje imeti največ 12kaliberske topove namesto dosedanjih 16kaliberskih, dočim se krizarke ne smejo graditi nad 8000 ton vsebine, podmornice pa sploh ne več.

Bolgarija na repar. konferenci

Sofija, 5. jan. AA. Bolgarijo bo na reparacijski konferenci zastopal predsednik vlade Mušanov s finančnim ministrom Stefanovim.

Političen umor v Bolgariji

Sofija, 5. jan. (tg). Dva neznana mihajovista, ki sta ušla, sta v Staniaki usrela znanega vsaškega vojvodo Pošerova, člana protogorovističnega krila IMRO. Na mostu preko Strume pri Gornji Džumeji pa so našli obešenega gostilničarja in trgovca Markova iz Sofije. Domneva se, da so ga ubili makedonski sadilci tobaka, katerim je Markov poveril velike vsote.

Donava narašča

Dunaj, 5. jan. AA. Korbiro poroča: Donava je večerj začela pri Dunaju naglo naraščati. Se večerj je znašel vodostaj pri dunajskem Cerskem mostu minus 80, danes pa znaša že 300.

Vprašanje uvoza svinj

Dunaj, 5. jan. AA. Današnja »Neue Freie Presse« poroča, da se je konferenca, ki se vrli na Dunaju v svrhu revizije avstro-jugoslovanske gospodarske pogodbe, večerj zaključila. Sprejet je sklep, da se še nadalje dovoli uvoz določene kontingenta debelih svinj, ne da bi se zanj plačala carina.

Drobne vesti

Pariz, 5. jan. AA. Iz Napolja poročajo, da je v kraljevem dvoru Capo di Monte nastal požar, ki je uničil številne dragocene slike. Materijalna škoda je zelo velika. V dvoru Capo di Monte biva navadno vojvodinja D Acosta.

London, 5. jan. AA. Vse kaže, da letos ne pride do romanja muslimanov v Meko, ker je kralj Hedžasa odpoklicel svoje tamkajšnje sanitetne uradnike, ki zato ne bodo mogli spremljati romarjev v Meko. Zato bi bila ogrožena njihova varnost na polovanju. Glede na to so tuji konzuli obvestili svoje vlade, da po možnosti preprečijo letonje romanje v Meko.

Varšava, 5. jan. AA. Poljski zunanji minister Zaleski in grški poslanik na Poljskem Lagoudakis sta podpisala pogodbo o prijateljstvu, arbitraži in mirnem poravnavanju sporov med Poljsko in Grčijo.

Pariz, 5. jan. AA. Iz Newyorka je prišel s parnikom »Bremen« znameniti goslar Fritz Kreisler. V Parizu namerava prirediti več koncertov, potem pa napravi turnejo po Franciji. Z njim je prišla tudi njegova žena.

London, 5. jan. AA. Estomei Anto Valter in njegov brat Jario Valter ter še neki drugi njun tovariši se bodo odpravili v majhnem čolnu iz Gossportu na pustolovsko potovanje čez Atlantik v Ameriko. Na potovanje odrinejo 24. januarja na čolnu »Antos«, s katerim sta brata Valter že enkrat preplula Ocean.

Zahteva po skupnih zbornicah

Opozorili smo že ponovno, da je naše obrtništvo zrelo, da po preudarku in ko sliši oba plat zvana, pravilno odloči, kateri sistem zbornice je za njega pravi. Po prvih hrupnih debatah, pomešanih z demagogičnimi gesli in agitacijo z deloma naravnost neverjetnimi in nelogičnimi sredstvi, se je ozračje vendarle začelo čistiti.

Prišla so se zborovanja obrtnih združenj, ki so po določilih zakona edine pristojne, da o stvari odločajo. Mi smo vedeli že prej, da je vse trezno misleče obrtništvo na strani skupnih zbornic. To seveda pod pogojem, da se mu jamči v obrtnem odseku avtonomija pri odločanju o vseh važnih obrtniških stvareh, pri skupnih gospodarskih vprašanjih pa popolna enakopravnost s trgovskim in industrijskim odsekom s pravico, da se morebitno ločeno mnenje obrtniškega odseka predloži na metodna mesta. Osebnosti in razni spori povsem privatnega značaja so zakrivilji nasprotnosti, ki so koutno našla izraza v tem, da so mnogi opredelili za eno ali drugo vrsto zbornice po simpatijah ali antipatijah do gotove osebe. Posebno podozreljivo obrtništvo je bilo v stvari precej nepoučeno, odnoso se je pustilo vplivati po nekontrolirani agitaciji posameznikov in po pisavi gotovega strokovnega časopisa iz Ljubljane in drugih krajev države.

Vedno se je poudarjalo, da se bo pravo pokazalo takrat, ko slišijo mase našega obrtništva obeh aktivna pojasnila o tem, kakšna je ena ali druga vrsta zbornice in kakšno je delo skupne in ločene zbornice. Na prvih izrednih in rednih obnih zboru o bošičnih praznikih in po novem letu so govorili zastopniki skupnih in ločenih zbornic. In kaj smo doživeli.

Vsi dosedanjí zbori so se enodušno ali vsaj z ogromno večino izrekli za skupne zbornice.

Soglasen je bil sklop za skupne zbornice na zboru belokranjskega obrtništva v Metliki, osrbskih mlinarjev in zagorjev v Globokem pri Brezici, obrtništva zavinske doline na zboru na Go-

rniskem. Gorenjsko obrtništvo je z ogromno večino zavzelo stališče za skupne zbornice na Bledu, vzhodnoslovenski obrtniki enako na zboru v Rogski Slatini. Tu moramo pripomniti, da je ravno v nekaterih od navedenih krajev agitacija za ločene zbornice delala že dolgo z vsa silo in da so med temi organizacijami take, katerih predstavniki so doslej na zborih zavzemali v imenu združenj stališče za ločene zbornice proti volji in mnenju onih, katere so predstavljal. Takih primerov bo še več.

Vidimo torej, da je začelo izpregledovati pri nas tudi ono obrtništvo, ki je bilo z nestravno agitacijo zapeljano, da se je izreklo proti skupnemu gospodarskemu predstavitvi, ki je tako pošteno delalo za blagor obrtništva in ki nam je v tej težki časih še posebno potrebno. Upamo, da bodo tem organizacijam sledile še ostale, ki bodo razpravljale in sklepale o skupnih in ločenih zbornicah.

Kakor pri nas, tako je tudi drugod v državi. Za skupne zbornice se izjavlja tudi obrtništvo v Srbiji sami in Crni gori (komora v Skoplju in Podgorici). Enako tudi dalmatinsko obrtništvo, obrtništvo v Hrvatskem Primorju, kjer so diktirali nekateri zagrebski gospodje, ki so šli preko mnenja podozreljivega obrtništva. Tudi v Vojvodini se je zasulako. Tamošnje obrtništvo je naenkrat zaznalo, da ga hočejo priključiti zbornici v Beogradu. Tako bi mesto svoje ločene zbornice izgubilo še sedanje skupne zbornice v Novem Sadu in Vel. Bečkereku in prišlo z dežja pod kap. Seveda je sedaj njegova simpatija za ločene zbornice pokopana. Ker vidi, da bi bilo to obrtništvo v škodo. Tudi osješko obrtništvo je razočarano. Ker bo mesto svoje ločene zbornice dobilo priključitev k zbornici v Zagrebu.

Nitve so torej trditve, da je samo slovenstvo obrtništvo za skupne zbornice. Nasprotno, res je, da ima v svoji zahtevi po skupnih zbornicah krepko podporo v obrtništvi iz hrvatskih in srbskih pokrajev.

Volitve v Nemčiji se ne odgode

Berlin, 5. jan. AA. Skoraj gotovo je, da se bodo vršile volitve novega predsednika nemške republike in volitve v pruski deželni zbor v normalnem času. Konec marca ali začetkom aprila bodo volitve državnega predsednika, maja pa volitve pruskega deželnega zbora. Zato ni treba smatrati za resne vesti, ki se širijo o odgoditvi lutenovanih volitev. Novi predsednik republike mora biti izvoljen do dneva, ko preneha funkcija dosedanjega predsednika Hindenburga. Kar se tiče volitev v pruski deželni zbor, bi jih mogoče odgoditi predsednik republike na podlagi 41. 48. velimanske ustave, dalje bi to mogel skleniti pruski deželni zbor sam z dvotretjinsko večino in končno bi to lahko sklenil predsednik pruskega deželnega zbora v svojstvu policijskega šefa Prusije, če bi to zahtevala javni red in mir.

Argeteanu v Rimu

Rim, 5. jan. Z. Romunski finančni minister Argeteanu je obiskal Mussolinija ter se z njim pol ure razgovarjal. O tem sestanku je izdano kratko službeno poročilo, v katerem se govori, da je razgovor med Argeteanum in Mussolinijem potekel v najlepšem razpoloženju. Italijanski zunanji minister Grandi je priredil na čast Argeteanu svečan banket. Jutri potuje romunski državnik v Pariz in od tam v London.

Argeteanu je dal časnikarjem izjavo, da se bo na svojem potovanju po Evropi sestel z odgovornimi državniki in da bo čas, ki bi ga moral porabiti za odmor, uporabil za to, da izve, kaj nameravajo ukreniti vesile in sicer v prvi vrsti Francija, Italija in Anglija, da normalizirajo ekonomsko situacijo v Evropi. Na koncu svoje izjave je še rekel, da je v razgovoru z Mussolinijem ugotovil, da v mnogih vprašanjih med italijansko in romunsko vlado obstoji identično stališče.

V Spaniji je zopet nemirno

Madrid, 5. januarja. AA. List »Labor« poroča, da je šla skupina 250 delavcev iz vasi Jereza k delodajalcem ter zahtevala povisjanje plač. Ker med delavci in delodajalci ni prišlo do sporazuma, so priredili delavci demonstracije. Pri tem je prišlo do spopada z meščansko gardo, ki je morala uporabiti orožje. V spopadu sta našli smrt dve osebi, 10 pa jih je bilo ranjenih.

Pred državljansko vojsko v Kitaju?

London, 5. jan. Z. Po vesteh iz Tokia obstoji na Kitajskem vojaški prevrat. 9 generalov, ki so obenem guvernerji, pripravljajo prevrat v korist bivšega predsednika Cankajška, proti kantonski vladi, ki ga je strmoglavila. Cankajšku se je pridružil maršal Cansuljan, ki se je pred Japonci umaknil za Veliki zid. Cankajšek in Cansuljan sta pridobila zase 9 najbogatejših kitajskih provinc, tako da se v Kitaju boje nove srdite državljanske vojne. Medtem je zasedel general Honjo vso provinco Liaoning ob Velikem zidu in postavil japonsko vojaško upravo, da brani deželo pred »banditci«.

Ameriško-japonski incident

Washington, 5. jan. Z. Državni tajnik Stimson je poslal japonski vladi energično protestno noto zaradi napada na ameriškega konzula v Mukdenu. Japonski poslanik je prepričeval Stimsona, da japonska vlada zelo obžaluje ta dogodek ter je prišla z energično preiskavo. Ugotovila je, da je povzročitelj dogodka neki tolmач in sta bila ona dva vojaka, ki sta se nahajala ob njegovem spremstvu, zapeljana od njega. Japonsko zunanje ministrstvo je brzojavno pozvalo japonskega poslanika v Washingtonu, da izrazi svoje obžalovanje ameriški vladi zaradi dogodka v Mukdenu.

Pogreb generala Pau

Pariz, 5. jan. AA. Pogreb generala Pauja bo v četrtek 7. t. m. Krsto s pokojnikovim truplom bodo ob 8 jutraj prinesli iz generalovega stanovanja in jo z vojaškimi častniki prepeljali pred invalidski dom. Po govornih bodo mimo krste defilirale čete, takoj za vojaškimi slovesnostmi pa se opraviijo cerkveni obredi v cerkvi sv. Ludvika pri invalidih. General je bil poveljnik francoskih čet med vojno v letih 1914 do 1918 in bo zato pokopan v invalidski grobnici.

Mednarodni urad dela

Zeneva, 5. jan. AA. Svet mednarodnega urada za delo se sestane dne 13. t. m. Njegove seje bodo trajale do 16. t. m.

Kočevska v snegu

Velikanski snežni viharji - Prva smrtna žrtev

Kočevje, dne 4. jan. 1932. Iz vseh kočevskih občin prihajajo dan za dnem poročila o velikanskih snežnih zametih zadnjih dni. Zdanje dni v preteklem letu je začel namreč nalezavati na Kočevskem sneg, ki je zapadel po vseh krajih skoraj tričetr metra visoko. Na Silvestrov dan je pritisnila ostra burja, ki je namah napravila velikanske in neprehodne zamete. Radi teh zametov so bile odtrgane od siehernega prometa mnoge kočevske vasi, ki ležijo visoko v hribovju. Prebivalci teh vasi so se znašli na novoletno jutro v zelo neprijetnem položaju. Vse ceste in poti, ki so vodile do teh vasi, so bile popolnoma zasnežene, po nekod so slale dva do tri metre visoke snežne gomile. Tudi v vseh samih so bili visoki zameti, tako da so morali vačani priti na vse zgodaj krepko za lopato, če so hoteli do svojega sosedu. Jasno je, da tem ljudem ni bilo mogoče priti do župne cerkve in so tako ostali na praznik Novega leta kakor tudi še preteklo nedeljo brez mase. Poletni soli so morali prenehati z dostavljanjem pošte. Vse promet a temi vasi je za nekaj časa prekinjen. Da ne bi trpel promet po glavni cesti, ki vodi iz Kočevja proti Sužaku, je cestni mojster odredil, da se cesta s snežnim plugom preorje. Ravno tako so napravili tudi na cesti, ki vodi iz Kočevja proti Koprivniku in od tod na Ormož.

Prebivalstvo Kočevske je radi nenadnih zametov v velikih skrbah. Radi občutnega mraza, ki je pritisnil zadnje dni, trpi veliko saode, nekaterim kmelom so zmrazilo živila, tako da je marsikdo prišel ob svoj prehrano. Starejši ljudje so dije, da bo zima radi visokega snega in nastopivšega mraza trajala še zelo dolgo. To sklepajo po različnih znakih, med katerimi je najvažnejši ta, da je zvezdaj pobežanja iz gozdov in pribežala v neposredno bližino obljubljenih krajev.

Snežni zameti so zahtevali doslej že eno smrtno žrtev. Iz vasi Hrib (Büchel) poročajo, da so med vasio Koprivnik in Planino (Stockendorf) izkopali iz snega neznanega moškega. Neznane je bil na poti proti Hribu in je radi silnega nalezavanja snega, ki je zamedel vse poti, zgrešil pravo cesto in je dolgem tavanju ne daleč od glavne ceste omagal v snegu. Kakor so pozneje ugotovili, gre tu za nekega hlapca iz Koprivnika, ki je šel po opravkih v Planino, nkar se je hotel še pred nočjo vrniti domov. Sredi poti ga je dohitela smrt.

Imenovanja pri stolu sedmorice

Belgrad, 5. jan. AA. Na predlog pravosodnega ministra in a soglasjem predsednika ministrskega sveta so postavljeni: pri disciplinarnem sodišču stola sedmorice v Zagrebu za leto 1932 za predsednika: dr. Ernest Cmić, predsednik stola sedmorice v Zagrebu, za namestnika pa predsednik dr. Branislav Vinković, sodnik stola sedmorice v Zagrebu. Za sodnike: dr. Aleksander Vait, Jovan Dimitrijević, Nikola Protić, Stjepan Bratanić, sodnik stola sedmorice v Zagrebu, in za namestnika: sodnik: Zvonimir Marajić, dr. Ljudevit Henigberg, Ivan Janaković, Adolf Burger, sodniki stola sedmorice v Zagrebu. — Pri disciplinarnem sodišču banskega stola v Zagrebu za leto 1932: za predsednika Anton Kovačić, predsednik banskega stola v Zagrebu, za namestnika predsednika Radolf Jexić, podpredsednik banskega stola v Zagrebu. Za sodnike: Svetozar Tomić, Vasa Maksimović, dr. Franja Milić, Vlada Margetić, sodniki banskega stola v Zagrebu. Za sodnike namestnike: Mirko Kašumović, Peter Zavičić, dr. Slavica Kerbier, Ivan Ima, sodniki banskega stola v Zagrebu.

Velika nesreča v rudniku

Berlin, 6. januarja. AA. V rudniku Karzen-zentrum je plaz zasul 15 rudarjev. Organizirana je bila takoj pomožna akcija, ki je rešila dozdaj samo enega delavca. Pri reševalnih delih se je zemlja začela ponovno rušiti, tako da so morali nadaljnja reševalna dela ustaviti.

Vratislava, 5. januarja. (tg). V okolici Beutena se je udrl rov v centralnem oddelku rudnika Karsten in podal 15 delavcev. Samo eden teh delavcev se je rešil nepoškodovan. Takoj nato se je v rovu drugič vsulo kamenje, kar je popolnoma onemogočilo rešitev ostalih 14 delavcev, od katerih imajo nobenih znakov, in je smatrati, da so že izgubljeni.

Veliko katoliško vseučilišče

Rim, 5. jan. (tg). Sv. oče se je odločil, da ustanovi veliko katoliško vseučilišče, ki pa se radi pomnjenja prostora ne more ustanoviti na samih valikanskih tleh, temveč zunaj na zemljišču, ki pripada Vatikanu, za katero je zagotovljena popolna eksteritorialnost. To vseučilišče, ki se bo imenovalo »apostoli rinské Ateneum«, bodo posvetili oktobra prihodnjega leta. Največja dvorana za slušatelje bo imela prostora za 1000 studentov.

Dunajski vremenska napoved. Začasno precej jasno. Podnevi toplo. V severnih Alpah pa bodo zopet nastopili sveži vetrovi.

Živina

Dunajski prašnji sej. (Poročilo tvrke Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 7090 pršutarjev in 3667 špeharjev, iz Jugoslavije 2301. Cene: špeharji najboljši 1.58, 1. 1.50—1.55, 11. 1.45—1.50, kmečki 1.48—1.55, najboljši 1.65, pršutarji 1.50—2, najboljši 2.05. Tendence: 1. špeharji so ostali v ceni neizpremenjeni, ostale kvalitete so se podražile za 2 do 3 groše, pršutarji pa za 5 grošov.

Pozor lovci! Predsednik Slovenskega lovskega društva g. dr. Lovrenčič bo predaval dne 9. t. m. ob 20 v ljubljanskem radiu o novem lovskem zakonu.

Konjiške razmere pred sodiščem

Ljubljana, 5. januarja.

Danes se je nadaljevala razprava v procesu dr. Ervina Mejaka, odvetnika iz Konjic in njegovih tovarišev notarja Rada Jeraba, starešine okrajnega sodišča Gvidona Miheliča in zdravnika dr. Ivana Rudolfa ml. proti našemu uredniku Francu Kremžarju zaradi dopisov, objavljenih v »Slovenec«, v katerih je bilo kritizirano postopanje dr. Ervina Mejaka na obnem zboru Rdečega križa v Konjicah. O prvi razpravi smo že poročali. Današnja razprava se je pričela ob 11 in je trajala nepretrgoma skoraj do 4 popoldne.

Čitanje izpovedi 30 prič

Predsednik senata nadevnetnik Mladič je najprej prebral izpovedi okoli 30 nadaljnjih prič in pa razne spise. Zanimiva je bila izpoved okrajnega glavarja v Konjicah Davorina Trstenjaka, predsednika krajevnega odbora Rdečega križa. Priča je izpovedala, da je bil njegov osebni vtis na obnem zboru tak, da nastop dr. Mejaka ni bil stvaren. Od ostalih tožiteljev skoraj nobeden ni nastopal. Predlogi, spremembe in opazke ostalih tožiteljev so bile sicer redke, pa stvarne. Na obnem zboru je bilo očitno, da je skupina članov, ki drži za dr. Mejakom, etala ločeno od drugih članov in je bila zbrana v enem delu sobe. Šele pozneje je priča spoznala, da je bila to nekakšna opozicijska skupina, vnaprej organizirana. Odbornik Suc je priči sam povedal, da bi ne bil nikoli kandidiral, če ga ne bi k tej kandidaturi prisilili. Nastop dr. Mejaka na obnem zboru je bil nepotreben in neumešten, ker je bilo postovanje društva v redu, in sicer tudi prej, ko dr. Mejaka sploh ni bilo še v Konjicah. Na obnem zboru je samo dr. Mejak nastopal v zmielu in na način, kakor so ljudje nastopali ob času bivših političnih strank, to je v imenu organizirane skupine z namenom prevzeti funkcije in izpodbiti nasprotno skupino, čeprav bi za to ne bilo nobene stvarne potrebe. Zaradi pripomb dr. Mejaka o nepoštenosti in korupciji so se prisotni čutili upravičeno prizadete.

Lekarnar Vavlar Prorazil je izpovedal, da je bil na občinski seji leta 1927, ko je arhidijakon Tovornik očital notarju Jerabu, da je na banketu častnikov ob priliki manevrov v konjiški okoličini govoril za Slovence poniževalno, tako da Slovenci in Hrvati niso vredni, da bi odvezali čevlje srbskemu častniku.

Drastična in jedrnata je izpoved Antona Trstenjaka: »Lani v juniju na cesti, ko sem šel po cigarete, me je dohitel Karel Gajšek in rekel: »No, vi stare zaročeni klerikaleci! Vprašal sem ga: »Kaj je, gospod Gajšek,« »Še zmerom mislite, da bodo Orli gro vetali, pa ne bodo nikoli več!« Odgovoril sem mu: »Kaj meni Orli mar! Jaz nisem bil nikdar Orle in nikdar Sokol in tudi ne mislim biti!« Gajšek nato: »Jutrišnji dan vas naznamim in boste ob službo!« Jaz sem se razburil in rekel: »Kaj — hudiča — gre to tako naglo?«

Skoraj vse priče bistveno potrjuje navedbe prvih prič, ki so bile zaslišane tudi na razpravi pred štirinajstimi dnevi. Zlasti se priča utemlje v izpovedih o poteku obnega zbora Rdečega križa in o nastopu dr. Ervina Mejaka na tem obnem zboru.

Dr. Mejak navaja nekaj novih dokazov v svoj prid. Branitelj obtoženega urednika Kremžarja dr. Natlačen se temu upre, ker so povsem novi dokazi in zato zakasneli.

Govor dr. Me'aka

Dr. Mejak nato utemeljuje svojo moralno legitimacijo, ki da mu jo je hotela obramba vzeti, in se izgovarja na vprašanja, ki jih je stavil zadnji branitelj glede Heimwehra, Jungschütza, Fahnenjunkerja in drugega. Dr. Mejak trdi, da je vedno čutil slovensko, da pa je sicer res, da je njegov brat voditelj Heimwehra v Avstriji in da je njegova sestra nemška pisateljica. Priznava, da je bil v mladosti Jungschütz, da pa so se morali tedaj dijaki obvezno vaditi streljanja in bi bilo nevarno, izogniti se tem vajam. Nazadnje je bilo vprašanje članstva pri Jungschützu tudi krušno vprašanje, saj je dobival dve kroni na teden. Kot vojak pa bi bil prišel nekoč kmalu pred vojno sodišče, ker je med rojake delil »Slovenski Narod«, in se je vojne sodišča rešil samo na ta način, da je zaplenil Italijanom eno strojno in zanj štirinajst ujetnikov. Nato dokazuje pravno legitimacijo ostalih treh soobtožiteljev. V izjavljanih si dovoli tudi oster napad na okrajnega glavarja Trstenjaka, ki da ne deluje tako agilno, kakor bi dr. Mejak rad. Zelo ostro napada tudi duhovščino v konjiškem okraju, češ, da deluje proti širjenju narodnih idej.

Govor zagovornika dr. Natlačena

Nato urednik Kremžar kratko zavrne nekatera izjavjanja dr. Mejaka kot neresnična. Dr. Natlačen izjavi: »Nameraval sem ostati v svojih izjavljanih strogostih, toda g. nasprotnik me je izzval, da se mimogrede pobavim sencično z njegovo osebo. Sodbo, kako navdušen Slovenec in Jugoslovian je gospod doktor vedno bil, prepustim njegovemu ožjemu sodniku, sedanjemu narodnemu poslancu g. Prekoršku. Ta je izjavil na obnem zboru SDS leta 1928, ko je bil dr. Mejak z isto vehemenco kakor na obnem zboru Rdečega križa delil moralne lekcije dr. Kalanu, naslednje: »Mi, ki smo morali držati brbte, da so nas tepli Nemci, se ne bomo hodili učiti narodne zavesti k človeku, ki se do prevrata še ni mogel odločiti, da bi se deklariral za Slovence.«

Ugotoviti moram naprej, da je zasebni tožitelj iznesel celo vrsto novih stvari, o katerih nisimo še nikjer slišali in sploh nimamo prilike, da bi se mogli poučiti o njihovi resničnosti. Iznešene pa so bile tudi stvari, o katerih vemo, da so neresnične. Trditve, da je Mihelič nered vložil tožbo, da je v toliko resnična, kakor je bil Suc prisiljen, da je kandidiral za mesto predsednika. Tožitelj smatra za potrebno, da je ubogi očitelj dobil kredit. Torej to je nepošteno, če se dobita dva človeka, ki sta preskrbela revoze v stiski kredit in s tem pokazala za njegovo bedo razumevanje! Zakaj se razburja tožitelj nad akcijo Katoliškega političnega društva, ki je v juniju leta 1929 zahtevalo izmenjo županov? Saj so bile politične akcije v programu društva in je bila njegova naloga, da take akcije vrši.

Boljše bi bilo, da bi o tem ne govoril. To kaže, da je sad Vašega dela, gospod kolega, zelo slab. Spremenite svojo taktiko in svoje metode in manire, če ne bo Vaše delo vedno negativno!

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Branitelj nato pobija trditve, da ni mogel okrajni kandidat Goričar v konjiškem okraju maševati. Ravno nasprotno je res! Arhidijakon Tovornik pa mu seveda ni mogel dopustiti glavne službe božje in pridige. Trditve, da je vložena proti arhidijakonu Tovorniku ovadba pri državnem sodišču, je vredna toliko, kakor če bi trdil dr. Mejak, da je Tovornik že obsojen na deset let ječe. Dr. Natlačen pa je sam svetloval Tovorniku, naj ne odgovarja na nevljudna pisma, ki mu jih je pisal dr. Mejak, ki mu je očital neiskrenost. Očitek, da se je do treh ponoči popivalo v Katoliškem društvu, snada tja, kamor vsi taki nedokazani očitki. Taki očitki so v tem procesnem položaju v tiskovnem procesu nedopustni.

Zasebnemu tožilu je »Slovenec« očital neumeštne nastope. Rešiti moramo vprašanje, ali je bil njegov nastop na obnem zboru 8. februarja 1931 res neumešten ali ne. Tožitelj je sestavil kompromisno listo. Toda kako jo je sestavil! Pri sestavi kompromisne liste bi moral dragežke postaviti. Zbral se je v posebni sobi Narodnega doma sedem oseb, ki so to listo sestavile, zasebni tožitelj pa je ignoriral in briksiral tiste, ki so bili do tedaj v odboru in ki so imeli ogromno večino v društvu. To ni kompromis, to je diktat, ki ga je hotela vsiliti manjšina večini.

Govornik nato opušja nastop dr. Mejaka na obnem zboru, kako se je za vsako malenkost priglajal k besedi, kako je imel na listku pripravljen načrt za motenje obnega zbora itd.

Njegov govor, v katerem je očital nepoštenost in korupcijo, je moral vzbuditi ogorčenje pri prisotnih. Ta očitek je bil neumešten, ker je bil krivičen. »Konstatiram, da gospod nasprotnik konkretno niti enega dokaza o nepoštenosti in korupciji absolutno ni doprinesel. Upravičena je kritika, da je priča dr. Mejak na obnem zboru z namenom, izzvati nemir. Tožitelj je govoril na obnem zboru v razjem izjavljanem in zadirnem tonu, postavil se je v pozicijo sodnika, kakor da sedi odbor pred njim na zatožni klopi, da je očitek neumeštne upravičen. Na obnem zboru ni prišel z namenom, dobiti spoznanje, hotel je na obnem zboru vzbuditi vtis, da odbor uganja nepoštenost in korupcijo. Dovolj dokaza, da je res hotel izzvati nered na obnem zboru. In ali ni dakocestvo, ako dr. Mejak zahteva na obnem zboru, naj se kandidatne liste označijo mesto s številkami s črkami A, B, C in ne s številkami, kakor je bilo predlagano? Očitek o neznosnih razmerah je očitek, ki ga je vrzel tožitelj sam. V članku na se ta očitek zavrača. In očitek teroriziranja! Onozarjam samo na njegov nastop na obnem zboru. Tožilec se čuti prizadete, ker »Slovenec« trdi: »Vsi pošteni Konjičani obsojajo tak nastop.« Onozarjam na stari rek: »Primitite tatule! Tožitelj pride očital nepoštenost in korupcijo in te ljudje, ki so bili s tem razžaljeni, pravijo: »Mi smo pošteni!«, se čuti ta, ki je žilil, s poudarkom poštenosti sam razžaljen! Zaradi zadnjega članka o novem vulkanu se pripravata Jerab in dr. Mejak, kdo je razžaljen!

Branitelj nato pobija tožbeno legitimacijo tožiteljev Jeraba, Miheliča in dr. Rudolfa, ki se absolutno ne morejo čutili razžaljeni. Na podlagi vsega dokaznega gradiva je jasno, da sedi krivec le na sedežu zasebnega tožitelja.

Dr. Mejak se reagira na izjavi dr. Natlačena, nakar se senat umakne k daljšemu posvetoivanju.

Blagoslovitev nove smuške skakalnice

Danes popoldne ob 2.45 bo slovesno blagoslovljena in otvorjena nova smuška skakalnica SK Kamnika. Za skakalnico, ki je samo 5 minut oddaljena od kolodvorja, vlada zelo veliko zanimanje med Kamničani in okoličani kakor tudi med Ljubljani. Slednjim je s tem dana tudi prilika v neposredni bližini prireditelj skakalne tekme. Tako je že akademika smuškarska organizacija zaprosila za skakalnico za dan 31. januarja za prvenstvo univerze v smuškem skokih.

Otvoritev skakalnice se udeležijo naši renomirani skakači državni prvaki Bogo Šramelj, J. Janša, Franci Palme — ki je preteklo nedelje že skakal in dosegel skoke 30 metrov dalje — Jakopič ter Lisjak in Noušek iz Bohinja. Snežne razmere so

Usoda svetokriškega kozoroga

Kakor smo že poročali, je minuli mesec g. Krašna, župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami v Karavankah rešil kozoroga, ki se je zapletel v ruševje s svojimi dolgimi rogovi. G. Krašna je otel tega kozoroga gotovo smrti in ga spravil živga na varno, ga krmil, stražil in oskrboval. Ker je kozorog zaščiten divjad, je g. Krašna domneval, da je mogoče rešeni kozorog usel iz lovskega revirja barona Borna. Zato je tega obvestil, kje in kako je rešil kozoroga in mu javil, da mu je na razpolago proti primernemu povračilu za stroške, prehrano in najdenino oziroma rešitino. Izkazalo pa se je, da nesrečni kozorog ni Borna last, ker je bil popolnoma drugačen, kakor ga je opisal Borna lovci, ki se je šel pripraviti k Sv. Križu, če je morda rešeni kozorog istoveten s poglavitim Borna. Baron Borna pa je kozoroga vseeno hotel imeti, ne da bi povrnil župniku Krašni stroške in ne dr. bi plačal v zakonu uemljeno nagrado za rešitev. G. Krašna je namreč tvegati življenje, ko je kozoroga reševal. Kozorog mu je pridelal poškodbe na rokah in ga je vrzel kakih 8 do 10 m po karavanski strmini, da bi se ga znebil.

Poštni autobus zgorel

Podčetrtak, 5. jan. Čudna nesreča je doletela autobus, ki vzdržuje promet Tinje—Sv. Peter pod Sv. Gorami ter ima stalni sedež v Podčetrtku. Večkrat se je pojavil tako, da dolgo časa ni mogel voziti. Te dni pa ga je zadela največja katastrofa — ogenj, in eicer v garaži gostilničarja in postojenke Staroveškega v Podčetrtku. V noči so nenadoma živili plameni iz garaže, ki se drži živinskega in svinjskega hleva, in v hipu je bilo vse poslopje v plamenih. Posrečilo se je rešiti živino, ostalo pa je pogorelo do zidovja z avtomobilom vred. Posetnik Staroveški trpi znatno škodo, ki je tem občutnejša, ker je pred par leti istoposlopje pogorelo do tal in je postavil nato popolnoma nov hlev z garažo. Velika je tudi škoda, ki jo trpi poštna uprava in tudi celotno prebivalstvo Sotelske doline, ker je zgubilo dobro pošto zvezo s Tinjem ter se sedaj vrši ves poštni promet na tej poštni progi le z vozovi. Kako je nastal požar, še ni ugotovljeno.

Sodba

Predsednik razglasi sodbo: Sodišče je obsodilo Franceta Kremžarja zaradi odstavka: »Preteklo nedeljo se je vršil obnem zbor Rdečega križa. Obnem zbor je potekel popolnoma mirno, če izvajamo par ljudi, ki so hoteli izzvati nered s svojimi neumešnimi nastopi. Ker dosedanemu odboru niso mogli ničesar očitali glede njegovega človekoljubnega dela, so se omejili na dakocestvo.« Dalje je sodišče obsodilo odstavke: »Neznosnim razmeram v Konjicah mora biti enkrat konec. Tako se je med drugim poba preteklo nedeljo na obnem zboru Rdečega križa. Toda ravno pri tej priliki je lahko vsakdo, pa če bi bil še tako slep, spregledal in spoznal, kdo prav za prav povzroča te neznosne razmere. Vsi pošteni Konjičani so na lastne oči videli, da je to le peščica ljudi, ki nima absolutno nobene zaslombe pri našem ljudstvu, in ta peščica se še vedno ne more uživet v to, da so časi, ko je par ljudi teroriziralo vse ostale, že davno za nami, in se tudi v Konjice ne bodo nikoli več povrnil. Da Konjičani vsak teror odločno odklanjajo, to so na obnem zboru dovolj jasno povedali. V tem oziru ne poznamo nobenega kompromisa. To se nam je še zelo važno konstatirati, da bo slika konjiških razmer vsakomur popolnoma jasna.«

Urednik Kremžar pa je oproščen zaradi odstavkov: »Vsi, ki so bili navzoči, pa si bodo dobro zapomnili besede o nepoštenosti in korupciji, s katerimi je na obnem zboru opletal nekdo, ki dosedaj ni doprinesel niti enega stvarnega dokaza. Vsi pošteni Konjičani pa so obsodili njegov nastop s tem, da so z veliko večino izrekli zaupnico odboru, ki je že pokazal dosedaj svoje nesebično delo do bližnjega. Poštenje smaguje na celi črti!«

Dalje je oproščen zaradi odstavka: »Kaj bo, kaj bo... Po par mesecih so zadnje nedelje »sizmografi« zopet zaznavali precej močne potresne sunki. Tudi nov vulkan je izbruhnil, vendar pa ta izbruh ni napravil nobene škode, toliko je pa le koristil, da Konjičani ne bodo pozabili, da se nahajajo še vedno na vulkanskih tleh in morajo biti previdni pri vsakem koraku.«

Zaradi prvih dveh odstavkov je bil Fr. Kremžar obsojen skupno na 4500 Din denarne kazni in 2700 Din odškodnine zasebnim obtožiteljem. Stroške trpi vsaka stranka svoje, kolkovino pa vsaka polovico.

V razlogih navaja sodba, da je očitek v prvih dveh odstavkih prenehan in se tiče vseh štirih tožiteljev, češ, da so hoteli vsi izzvati nered. O Miheliču, Jerabu in dr. Rudolfu pa se to ne more trditi. Res pa je, da je bil nastop dr. Mejaka neumešten, netakten in za odbor žaljiv. Trditve, da je dr. Mejak očital nepoštenost in korupcijo, je dokazana in sodišče smatra, da je dr. Mejak postopal netaktno in žalil odbor, vendar pa ni izjavil terorja. Glede članka, da so vsi pošteni Konjičani obsodili njegov nastop in da je z besedami o nepoštenosti in korupciji opletal nekdo, pa je jasno, da je mišljen s tem le dr. Mejak. Zato je sodišče glede tega dela obtožbe izreklo oprostitno razsodbo, ker je bil doprinesen dokaz resnice. S člankom, da je izbruhnil nov vulkan pa mora biti mišljen zopet dr. Mejak in se s tem namigava na njegov neumešni nastop na obnem zboru. Zato je sodišče izreklo oprostitno sodbo tudi glede tega dela tožbe.

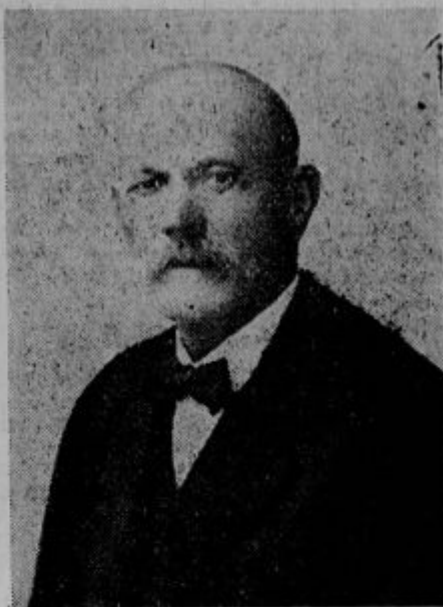
Dr. Natlačen je prijavil glede obsodilnega dela sodbe revizijo.

V slovo g. Ign. Markiču

Novo mesto, 4. januarja.

Smrt, ki v Novem mestu zadnje čase precej kosi, si je v nedeljo 3. januarja izbrala zopet novo žrtev v osebi g. Ignacija Markiča.

Pokojni g. Markič je imel kaj burno mladost in je prestal veliko hudega. Rodil se je v Ihanu v kamniškem okraju 10. junija 1855. Na naboru je bil potrjen v vojaške. Kot avstrijski četovodja se je

udeležil leta 1878 okupacije Bosne in Hercegovine in bil v bitki pri Jajcu. Dalje se je udeležil tudi vojnih operacij v južni Dalmaciji leta 1882. Ko je odslužil vojaške, je vstopil k orožnikom, kjer je služil polnih 12 let; po činu je bil stražmojster. Ker mu je bila težka orožniška služba prenaporna, je zaprosil za drugo. Nato je služboval polnih 50 let pri raznih sodiščih in sicer v Trzinu. Trebnjem in slednjič v Novem mestu. V službi je bil vreden, točen in natančen in zato je bil tudi pri svojih predstojnikih priljubljen in upoštevan. Med tem časom si je tudi poiskal družico, s katero sta živela v najlepši harmoniji. Pokojni gospod Nace — kakor so ga v Novem mestu zelo radi nazivali — je bil v vseh krogih zelo priljubljen in spoštovan osebnost. Kjerkoli se je pokazala njegova visoka postava in njegov dobrovoljni obraz, tam je zavladal naenkrat smeh, kajti bil je humorist prve vrste. Znal je povedati tako pristne in zdrave šale, da se mu je moralo vse smejati. Zato ni čuda, da ni mogel nihče verjeti, da je res umrl. Vsak, ki je poznal g. Markiča, žaluje za njim. Pa božja Previdnost — tako ugovarja.

Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Smučarji - na Dolenjsko!

Vse športne panoge so za tega ali onega več ali manj privlačne, gotovo pa je, da je smučanje za večino ena izmed najbolj privlačnih športnih panog. Kajti v zimskem snegu je krasota narave popolnoma drugačna in pravzaprav mnogo lepša, kakor pa druge letne čase. Pred teboj krasen razgled po zasneženih planjavah in dolinah, nad teboj pa čisto azurno nebo.

Marsikateremu smučarju — zlasti začetniku — pa dela preglavice in skrbi izbiranje terena; ne ve namreč, kje so boljše železniške zveze, kje bolj ugoden teren. Večina smučarjev zahaja skoraj izključno samo na Gorenjsko, nekaj tudi proti Notranjski, dočim je Dolenjska skoraj popolnoma pozabljena, čeprav marsikateri dolenjski koticček glede ugodnosti smučanja ni nič zaostaja za bolj znanimi smučarskimi kraji. Zlasti za začetnike so tereni po Dolenjski ugodni, ker niso sedaj še dosti frekventirani. Železniške zveze so jako ugodne, teren za smučanje je dober in v bližini železnice. — Danes naj omenim tri izhodne postaje v bližini Ljubljane. Prva je Smarje-Sap. Na vsaki strani žel. proge se dvigajo hribi. Malo višje na levi strani proge (v smeri od Ljubljane) so ugodni tereni Magdalenska gora, Zg. Slivnica in naprej po hribi proti Polici. Tudi s postaje Grosuplje lahko prideš do ugodnih terenov. Zelo primerno izhodišče je tudi Višnja gora. Zelo ugodni tereni do katerih se pride s te postaje so: sv. Duh, Kucelj, Blečji vrh. Sicer se ne nahajajo v neposredni bližini postaje, vendar so lahko dostopni. Snega je dovolj povsod po teh hribi; spodaj je deloma zmrznjeno, zgoraj pa priči, če ravno ne nastopi južno vreme. — er.

Gospa Pavla in gđe. Majda Lovše

sta izbrali za svoj letošnji koncert zelo pester program lirsko-dramske in koloraturne stroke. Prav posebno zanimivost pa bodo gotovo vzbujali dvospevi za 2 soprano. Malo je te vrste literature, ker je posebno nevarno tako spremljanje glasne, če peva nimata enakih glasovnih barv. Po lanskem nastopu pa je kritika poudarjala zlasti veliko podobnost glasov obeh pevk in zato opravičeno lahko pričakujemo prav prijetno donečih dvospevov.

Vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni, istotam se dobiva tudi besedilo.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rošnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek dne 7. januarja v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5.30 prva sv. maša, ob pol 6.30 pridiga in po pridigi sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vse čustilce sv. Rošnjega Telesa vabimo, da se udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Nove omejitve obratov

Impregirnica v Hočah odpustila 80 delavcev. Maribor, 5. jan.

Vedno hujši udarci zadevajo v zadnjem času naše delavstvo. Steklarska industrija, ki je tudi na Stajerskem okoli Rogaske Slatine zaposlovala naše ljudi, je prenehala obratovati. Delavstvo odpušča še vedno nova podjetja, ki omejujejo obrate. S 1. januarjem je odpustila velika Rütgersova impregirnica v Hočah pri Mariboru, ki je zaposlovala skupno 220 delavcev, 80 delavcev ter bo poslovala v omejenem obratu. Tovarna impregnira brzojavne in električne nosilne droge ter železniške prage, naročila pa izostajajo, zaradi česar je bila prisiljena obrat omejiti.

Ali ste že poravnali naročnino?

Ljubljana

Božičnica naših služkinj

V nedeljo ob 3 popoldne je organizacija služkinj v Ljubljani priredila svojo božičnico. Čisti dobček te skromne, pa pristrane prireditve je bil namenjen za zgradbo doma služkinj.

Prijetno nas je iznenadilo, da je bilo med obiskovalci mnogo občinstva, ki zna umevati težave služkinjskega stanu in ki zna vsaj s skromnimi prispevki podpreti karitativno akcijo služkinj.

Poleg lepo okrašenega drevesca se je vrstilo ubrano petje zbora služkinj, deklaracije božičnih pesni, nastop mladih križarjev. V to intimno božično razpoloženje, ki je potrjevalo v vsem občinstvu, da gre služkinjam za dom, kamor naj bi položile svoje utrjene glave na starost, je posegel z iskreno besedo stolni vikar g. Alojzij Košmerlj. Besede, da le srce, ki je polno ljubezni do siromaka, more doživeti pravo božično razpoloženje, so genile v duše. Ko pa so padle besede,

da bi ljudstvo slepil, kdor bi govoril o boljših časih, pa ne poudarjal, da je našim dušam potreben predvsem duh preprostosti, ki veje iz betlehemskih jaslí, so bila srca vseh mehka v božičnem občutju.

Reči moramo, da je božičnica služkinj, prireditev v polnem verskem duhu, pokazala, da je v našem najbolj zapostavljenem stanu še vedno duh božji, ki sveži, krepi in bodri naše služkinje v teh krutih borbah za kruh.

H koncu gre zahvala vsem, ki so to prireditev obiskali in njen namen s prostovoljnimi prispevki podprli. Zavedamo pa se, da zdravih src, dobrih duš, ki hočejo biti bližnjemu v pomoč, ne privlačijo hrupne zabave, pač pa skromne, nič kričave prireditve, kakor je bila božičnica slovenskih služkinj v Ljubljani.

Kaj bo danes

Drama: Ob 15: »Peterčkove poslednje sanje«. Globoko znizane cene. Zadržje v tej sezoni. — Ob 20: »Trije vaški svetniki«. Globoko znizane cene. **Opera:** »Dežela smehljaja«. Znižane cene. **Nočno službo imata lekarni:** mr. Trnkoczy ded., Mesni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Arsene Lupine«. Red A. **Opera:** Ob 16: Vojška predstava. **Nočno službo imajo lekarni:** mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

● **Gledališka predstava v Rokodelskem domu.** Danes popoldne bo v Rokodelskem domu, Komenškega ulica 12, uprizoritev lepe ljudske igre »Pri kapelici«. Režija igre je v spretnih rokah g. Janka Novaka. Ker je imela igra pri prvi uprizoritvi popoln uspeh in mnogi gledalci niso mogli dobiti sedežev, je pričakovati tudi danes obilnostevilnega občinstva. Priporočamo, da si občinstvo oskrbi vstopnice že v predprodaji, ki bo popoldne ob 10—12 v Rokodelskem domu. Pričetek igre je ob 5 popoldne.

● **Pomožna akcija.** Pri socialno političnem aradu mestnega magistrata v Ljubljani je pregledala popisovalne pole okrajnih načelnikov (ubožnih očetov) ter ugotovila veliko število brezposelnih in drugih nujne pomoči potrebnih. Prispevki so tako malenkostni, da daleko ne zadostajo, da bi mogli pomagati vsaj najbednejšim. Dobili smo obvestilo, da je v zadnjih dneh oddal neki posestnik iz ljubljanske okolice na mestni mitnici 50 kg krompirja. Razdelili smo to množino na dva delavca, ki sta reducirana in imata veliko število otrok. Ob tej priliki se obračamo na posestnike iz ljubljanske okolice, da prisostvoju odboru »Pomožne akcije« na pomoč! Kadar se odpravljajo z vozom v Ljubljano, prosimo nujno, da za prehrano, stradalce nalože na voz tudi nekaj živeža, katerega naj oddajo na mestnih mitnicah. Vsem darovalcem pa se v imenu bednih že vnaprej iskreno zahvaljujemo!

● **Z jugoslovanskimi bojevniki na francoskih bojiščih** je naslov predavanju, katerega bo imel dne 8. januarja g. Jože Košček. Letos je francoska liga bojevnikov povabila jugoslovanske bojevnike na obisk v Francijo. Tega potovanja se je udeležil tudi predavatelj, kateri nam bo s pomočjo skioptičnih slik in filma orisal glavna francoska bojišča, sprejeme in obiske naših bojevnikov pri odličnih francoskih osebnostih. Predavanje bo v petek ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5, in sicer sedeži rezervirani 5 Din, navadni sedeži 3 Din, stojališča 2 Din, dijaška 1 Din.

● **Premiera v Ljudskem domu v Mostah.** V nedeljo, dne 10. januarja priredi Prosvetno društvo ob pol 20 gledališko predstavo »Grunt«. Igro je spisal g. Matičič. Naštudiral jo bo g. Poženel.

● **Pevski zbor Glasbene Matice:** V četrtek, dne 7. t. m. ob 20 važen sestanek in vaja vsega mešanega zbora.

● **Redni občni zbor Strok** in podpor. društva trgov. in podjetniških uslužbencev v Ljubljani se vrši v nedeljo 10. januarja 1932 ob 15. Florijanska ulica 36. Vsi člani se vabijo k obilni udeležbi. — Odbor.

● **Zahvala.** V dolžnost si štejemo, da se najtopleje zahvalim gasil. društvom, ki so prihitela na pomoč in izkazala največjo požrtvovalnost ob priliki požara na mojem posestvu na Dolenski cesti 23. — Obenem se pa zahvaljujem g. član-

karju »Slov. Narod«, ki me je ob tej priliki tako neuteleljeno in na tako lep način napadel. Dotični gospod morda ne ve, da je bilo seno in drva shranjeno vse na svojem mestu in to v največjem redu, kar se je očito pokazalo ob priliki požara samega — torej vse to ni bilo nakopičeno! Moji privatni odnosi in dolžnosti do mestne občine pa mislim, da ne zanimajo javnosti, — to bi moral tudi gospod članek vedeti! Toliko je v pojasnilo javnosti, gospodu člankarju »Slov. Narod« sem pa pripravil razjasniti vse to do podrobnosti. — Ivan Usenik, trgovca, Ljubljana.

● **Stari drugosolci,** izključeni iz realnih gimnazij, naj mi pošljejo svoje naslove, da skupno uredimo privatni pouk, boljše temelje za prihodnje leto. Prašnikar, Ljubljana, Tavčarjeva 4.

● **Za znižanje dopolnilnega davka zemljarine** se vlagajo prijave pri mestnem načelstvu v mestnem odpravništvu. Mestni trg 27-III, soba 48, do 31. januarja 1932. Več je razvidno iz razglašila, ki je nabit na mestni deski.

● **Pridobitni zavezane osebe** opozarja mestno načelstvo v Ljubljani, da vložijo prijave za pridobitno najkasneje do 5. februarja 1932 pri davčni upravi ali pa pri mestnem načelstvu. Mestni trg 27, III. nadstropje, soba 48, da se izognejo kazni. Tiskovine se dobijo v Jugoslovanski knjigarni. Več je razvidno iz razglašila, ki je nabit na mestni deski.

● **Dve žrtvi zimskega sporta.** Tudi tako lepa stvar, kakor je zimski sport, zahteva svoje žrtve. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela dve taki žrtvi. Včeraj popoldne se je na drsališču SK Ilirije ponesrečila 14letna Stanka Ceraj, dijakinja, stanujoča v Lepodvorski ulici. Padla je pri drsanju tal nesrečno, da si je zlomila levo roko. — 8letni Bruno Stepin, sinček elektromonterja, pa je te dni padel pri sankanju Podutikom tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo.

● **Med univ. dr. Viktor Kocijančič** se je preselil v palačo Vzemane zavarovalnice na Miklošičevi cesti, kjer ordinira v II. nadstr. od 2—4. (Tel. št. 3472 v telef. imeniku glej P. M. Kocijančič).

● **Čajanka v hotelu Tivoli** danes od 4—8. Pridite na prijetno zabavo.

● **Kemično čisti obleke** šimene, Kolodvorska ulica 8.

Št. Vid nad Ljubljano

Blaž - Potočnikova čitalnica vprizori danes P. Goljevo pravlj. igro »Triglavska bajka«. Priredi jo za šolsko mladino, kakor je bilo javljeno. Cene so zelo nizke, zato upamo, da bodo tudi stari otrok okoliških šol privedli ta dan svojo deco v Št. Vid, da za mal denar dobe mnogo za oči, še več pa za srce. Pridite, vabimo vas! Ne bo vam žal. — Možnost dostopa imajo tudi odrasli, isto-tako po znižanih cenah.

Metlika

Zima se je zopet vrnila in zopet zbežala. kakor poročajo od drugod, tako smo tudi tu doživeli noveletni dan, kakšnih si ne želimo mnogo. Burja je nagromadila zamete, da so se ljudje komaj prebili skozi. Marsikdo je v jutranji temi, ko so hiteli k rani maši, zabredel tja nekam med samotno brezje, le malokdo se je mogel pravi čas priklopiti skozi zamete. Tukaj tolikoake snega nismo bili dosegli vajeni. 2. jan. pa je prišel strupen mraz. V nizinah je bilo 19 pod ničlo. Upamo, da je s tem dosegel mraz višek. Sedaj se pa sneg kar hitro krči, bilo ga je 30 cm.

tacije se pa ni moglo strinjati. V glavnem mu gre za jarko dinamiko in zlasti pretirano deklaracijo, ki s svojimi sekajočimi si odbija. G. Poliču se je to v našem listu že čisto povedalo, pa brez uspeha.

Matiči sta z govori čestitala ravn. M. Hubad in predsednik dr. Svigelj, zastopniki pevskih korporacij so izročili vence. V.

»JEFEJEVA PRISEGA« V RADOVLJICI

Na novega leta dan je radovljiška »Sloga« ponovila svoj koncert, ki je obsegal večino pesmi ljubljanskega septembarskega koncerta »Jefjejevo prisego« in še nekaj drugih pesmi. O »Slogi« vemo, da se za vsak koncert vestno pripravi, zato nas ni iznenadila vest, da bo pela tudi »Jefjejevo prisego«, to se zlasti zato ne, ker jo je v sredi decembra s prav izvrstnim uspehom odpel tudi zbor »Kranj« in sta oba zbora krepko sodelovala pri Satterjevem koncertu v Ljubljani. Pa me je vendar prav radi tega radovednost gnala gor. Zbor je še vedno dobro discipliniran, lepo zaokrožen in mestoma kar izvrstno zazvenil, vendar bo moral skrbeti za primeren naraščaj zlasti v tenorjih, ki jih žal vsepovsed primanjkuje. To se je pokazalo že v prvi pesmi, ki bi bila bolje zvenela na poznejšem mestu, kajti zbor se je pri njej šele prav plasiral po glasovih in so zlasti tenori niti. Žal, da pa pesem prešla v meso in kri vsemu zboru, ker je bil njen tok primerno lahkoten. Med drugimi naj omenim Satterjevo »Na planine« s prav dobro zapetim baritonom, Vodopivčev »O večerni uri«, ki je poleg narodnih izvrstno zvenela. Zenski zbor se je kar najlepše predstavil z »Zalostjo«, pri kateri se je izkazal zlasti alt v lepo uglasjeni erti in zvoni nižini.

Težičke koncerta je bila kajpada »Jefjejeva prisega«. To je vedelo tudi številno zbrano občinstvo okolice, ki je kar nehala dihati, ko so začeli igrati in peti, sodeloval je namreč poleg klavirja še mal orkester na lok.

Pri neki priliki sem že poudaril, da je čas, da se naši zbori lotijo tudi daljših stvari, same kratke pesmice nikdar človeka tako ne privežejo na se, kot ga zajame celotno daljše delo. To je bilo jasno tudi v Radovljici. Za »Jefjejevo« so se ljud-

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 6. jan.: Sveti Trije kralji. Razglašenje Gospodovo.

Četrtek, 7. jan.: Sveta Družina. Valentin (Zdravko), škof.

Novi grobovi

† Umrl je dr. Evgen baron Müller-Dithenhoj, graščak na Bokaleh, višji bibliotekar v pok., stolnik v pok., dne 31. dec. 1931. Pokopali so ga 4. januarja na pokopališču sv. Petra v Gradcu. Svetila mu večna luč!

Osebnosti

— Odvetniška vest. Odvetnika dr. Fran Novak in dr. Dragotin Treo sta združila svoji pisarni v skupnih prostorih Ljubljana, Dunajska c. št. 1a.

Ostale vesti

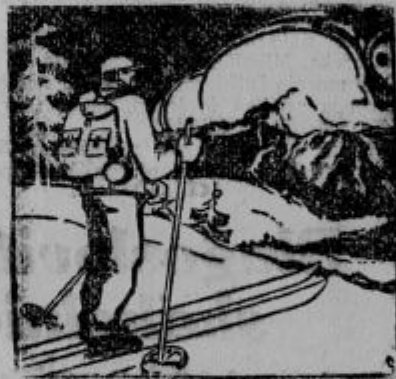
— Položnice za obnovitev naročnine imajo vsi p. n. poštni naročniki že v rokah. V lastnem interesu (opozarjamo samo na razpis o neizplačanih podporah), naj se teh položnic takoj poslužijo vsak p. n. naročnik. Kdor ne zmore pol ali četrtletne naročnine, naj plača vsaj za dva meseca, da si s tem zagotovi pravico do razpisanih podpor.

— Naročnino za »Ponedeljski Slovenec« plačujete lahko po »Slovenčevih« položnicah obenem z naročnino na »Slovenca«; prosimo pa, da se tako plačilo jasno označi vrhu položnice ali na njenem hrbtu (n. pr. Din 15.— za »Slovenca«, Din 5.— za »Ponedelj. Slovenca« itd.).

— »Ponedeljski Slovenec« naročate najenostavneje obenem s plačilom »Slovenčeve« naročnine. Treba samo to jasno označiti, da ni pomote pri vključevanju naročnine za ta ali oni list.

— Kmetijsko prosvetni tečaj na Polzeli priredi tamkajšnje K. P. D. v času od 10. januarja do 20. marca 1932. Spored je naslednji: 10. jan. Kmetijska kriza in razvoj svetovnega kmetijstva. Predava g. ing. Janko Dolinar. — 24. jan. Kmetijsko združništvo. Predava g. Vlado Pušenjak. — 7. februarja. Sadjarstvo. Predava g. Miloš Levstik. Zavarovanje. Predava g. Alojzij Mihelič. — 21. febr. Kmetijska posojila. Predava g. ravnatelj Prelog. Zivinovoreja, predava g. ing. Oblak. — 6. marca. Zivnozdravstvo. Predava g. dr. zivnozdravnik Stegu. Sadjarstvo, predava g. ing. Oblak. Hmeljarstvo in njegovo razmerje do drugih kmetijskih panog. Predava g. Janko Dolinar. — Predavanja se bodo

Smučarji - sportniki!

Predno se odločite za nakup smučk, palic, vezi in drugih zimsko-sportnih predmetov, zahtevajte brezplačni cenik od tvrdke

IVAN SAVNIK, KRANJ10

Vezi: Seidl otroške Din 70.—, velike Din 85.—, nemško streme Din 115.—, Alpina Din 240.—, Palice: Leska otr. Din 35.—, velike Din 45.—, najfin. Din 55.—, bambus otroške Din 45.—, velike Din 60.—, najfin. Din 85.—. Smučarski šali Din 25.—, tirolski Din 55.—. Pjaza Din 24.—. Volnene kravate Din 13.—, nogavice Din 26.—, rokavice Din 35.—. Sanke otroške Din 85.— velike, spredaj zavite Din 135.—.

vršila vsakokrat po večernicah ob 3 popoldne v Prosvetnem domu na Polzeli. Vstop je popolnoma prost. Dvorana bo vedno zakurjena. Po možnosti bodo predavanja pojasnjevala skioptične slike. V samozabrazbi je naša rešitev in naša bodočnost! Udeležite se predavanj v čimvečjem številu.

— Vremensko poročilo. Ljubljana, 5. jan. AA. Vremensko poročilo ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8 jutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero —8° C, jasno, snega 30 cm; Brežice —4° C, jasno, snega 20 cm; Celje —4° C, megla, snega 25 cm; Dravograd-Meža —4° C, megla, snega 60 cm; Jesenice —0° C, jasno, snega 32 cm; Kamnik —3° C, jasno, snega 10 cm; Kranjska gora —5° C, jasno, snega 55 cm; Kočevje —7° C, megla, snega 48 cm; Kotoriba +1° C, oblačno, nega 10 cm; Ljubljana gl. —3° C, megla, snega 10 cm; Ljutomer —2° C, megla, snega 13 cm; Maribor gl. —0° C, jasno, snega 10 cm; Novo mesto —2° C, jasno, snega 40 cm; St. Janž na Dolenskem —4° C, megla, snega 30 cm; Tržič —3° C, jasno, snega 20 cm; Rakek —2° C, oblačno, snega 20 cm. Promet je normalen.

— Lasnikom motornih vozil. Kr. banska uprava dravske banovine razglašila: Po veljavnih predpisih morajo biti vsa motorna vozila, t. j. osebnih in tovornih avtomobilov ter motorna kolesa v začetku 1932 na novo registrirana ter dobiti nove evidenčne tablice. Vsi lastniki motornih vozil morajo vsled tega vsaj do 20. januarja 1932 prositi pri pristojnem okrajnem načelstvu (upravi policije v Ljubljani, predstojništvu mestne policije v Mariboru in Celju, okrajni izpostavi v Škofji Loki) za dodelitev novih tablic. Prošnja se vložijo po predpisanim obrazcu, ki se dobe pri imenovanih oblastvih. Prošnja je prosta takse.

— Pri bolečinah povzročenih vsled prehlajenja, posebno pri bolečinah v hrbtu in pri trganju je blagodejno drgnjenje s starim domačim sredstvom in kozmetikom, Fellerjevimi Elsafluidom, Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali dve veliki specialni steklenici 62 Din, brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 134, Savska banovina.

— Z dežnikom nad volka. V Bosni in južni Srbiji so se zaradi visokega snega in hudega mraza pojavili volkovi. Skoraj vsak dan prihajajo poročila, da so volkovi napadli črede ovac in celo ljudi. Te dni se je pritepel volk celo do periferije Sarajeva. Ko se je kmet Sulejman Dubravič pozno ponoči napolnil s svojo ženo proti domu in je bil že v bližini svoje hiše, je nenadoma zapazil »velikega psa«, ki se je zaletel naravnost v nju. Dubravič je dejal svoji ženi, naj beži naprej, sam pa se je z dežnikom v roki postavil proti »psu«. Hitro je odprl dežnik, vsled česar je postala žival tako zmedena, da je ogroženi kmet dobil časa, da se je tudi sam umaknil v hišo. Šele pozneje je kmet skozi okno spoznal, da je bil »veliki pes« star volk. Več s puškami oboroženih mož je napravilo lov na volka, ki se je medtem lotil psov. Posrečilo se jim je, da so ga ustrelili.

— Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Ubijalka svojega moža oproščena. Pred sodiščem v Osijeku se je vršila v ponedeljek glavna razprava proti 32letni Danici Korda, ki je v noči od 31. oktobra na 1. novembra s sekro ubila svojega moža, občinskega notarja Nikolo Kordo v Novih Jankovcih. Ker se je sodišče prepričalo, da je Danica Korda to storila v silobranu, je je popolnoma oprostila.

— Delikatesna trgovina zgorela. V Križevcih je v delikatesni trgovini Vladimirja Šturova nastal požar, ki je uničil vse trgovino. Škoda znaša okrog 100.000 Din, pa je krita z zavarovalnico.

— Kmetijski pouk po radin. Program se spremeni v toliko, da odpade v četrtek, dne 7. januarja ob 18 predavanje o gospodinjstvu. Mesto tega govori ravnatelj Lah o pridelovanju krme na njivah.

— Glasbena šola v Kranju prične redni pouk 7. t. m.

— Za Vašo pisarno potrebujete gotovo v novem letu dober, praktičen belečni koledar. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani ima v zalogi iste v razni izdelavi po 12 in 15 Din. Dalje je v zalogi stensko koledarje po 6 Din in žepni koledarček v elegantni izdelavi, finim papirjem za notice po 10 Din, iste z zlato obrezo 12 Din, v usnju z zlato obrezo 20 Din.

— Nova založba v Ljubljani, r. z. z. o. z. (Kongresni trg 19) priporoča ob začetku novega leta vsem javnim in zasebnim podjetjem, gospodarskim zavodom in društvom svojo bogato zalogo poslovnih knjig, kakor so zapisniki, dnevniki, blagajniške knjige, strace in vse druge tovrstne potrebščine. Ima v zalogi vse pisarniške potrebščine v vsakršni množini na drobno in debelo. Knjigarna Nove založbe ima tudi vsake vrste gospodarske in gospodinske knjige in posreduje pri naročanju domačih in tujih knjig in časopisov. Priznana točno in solidno poslovanje.

— Sakser State Bank, New York, likvidira. Prijave terjatev, vlog, neplačanih čekov, neizvršenih nakazil tuje valute itd. so izvršili do 4. februarja 1932. Porabljeni je za to posebne tiskovine, ki sem jih dobil od državnega bančnega nadzornika na razpolago. Te razpoložim vsem, ki so pri meni že prijavili svoje terjatve. Prijava je nujna, ker je vezana na rok 4. febr. 1932 ter po tem času drž. banč. nadzornik ne bo sprejemal več prijav. Priložiti so dokazila o pravnosti terjatev. Kdor hoče uveljaviti svoje pravice, naj mi takoj javi, ker bo po kakem dobrem tednu že zadnji dan, da prispe prijavo pravočasno. — Dr. Cerne, Dvorni trg 1, Ljubljana.

— Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnjih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja Elzatr 134, Savska banovina.

— Prikojevalni tečaj za šivilje v Ljubljani, ki ga priredi kr. banska uprava pod vodstvom strokovnega učitelja g. Knaflja Alojzija, v prostori tehniške srednje šole, se prične 11. jan. t. l. ob 18 zvečer, na kar se opozarjajo vse priglasenke. Kdor se še namerava priglasiti, naj se takoj javi pri kr. banski upravi, referat za pospeševanje obrti, Ljubljana, Stari trg št. 34/1, desno.

Kulturni obzornik

Koncert Glasbene Matice

V ponedeljek, 4. t. m., je bil v Unionu dobro obiskan koncert Glasbene Matice, ki proslavlja 40 letnico obstoja, menda zbora. Nekam čudno diranje te proslave zaprašenih pevskih jubilejev v času, ko vladajo okrog nas nesreča, brezposelnost in gladna beda... Pa ljudje hočejo to imeti. Program je bil zelo obširen, 25 pesmi 17 skladateljev, nekam historično nanizanih od Gallusa preko Lebana, Nedveda, Foersterja, Ipvaca, Jenka, Adamiča, Premrla, Satterjeva, Pavčiča, Kreka, Lajovica, Osterca, Kogojca, Hubada, Marolta in Deva. Umetnostno zelo hvaležni taki retrospektivni programi niso, so pa včasih, če so dobro sestavljeni, vsaj poučni. Program nam je pokazal veležalostno vrzel, ki zeva med Gallusom in XIX. stol. v naši glasbeni zgodovini; zgodovinarji jo bodo morali zamašiti in spraviti na dan še zakopane zaklade XVII. in XVIII. stoletja, da bo mogoče v bodoče razvoj v celoti prikazati.

Med izvajalnimi skladbami je napravil velik vtis seve Gallus (Noli laudari, Ave Maria), popularni Nedvedov Planinski raj; od Foersterja bi bilo bolje vzeti kaj drugega kot Lubico. Sveža je bila naivna, pristrana lirika Premrla (»Pojdimo spate, »Tri kapljice«), otroški svetli humor Satterjevih »Dedek Krim«, »Gorske pripovedke« in »Kapelice«. Efekt so napravile Pavčičeve naturalistične »Zabec« s klavirjem in harmonijem, močni Lajovic (Pomladni spev); od modernih smo čuli Adamiča (tri skladbe), Kogojca in Osterca. Subtilno in delatno je prečutena Kogojeva »Barčica«, res poetično delo; Osterčev »Oče naš« je poln kontrapunktičnih umetnij v svoji kompoziciji, ki imitira po odstavih in zaključih s fugatom na Amen; nima pa posebne religiozne prepričevalnosti in notranje vsebinskega efekta. H koncu smo čuli še štiri narodne v obdelavah.

Matični zbor je glasovno izvrsten, zlasti ženski del ter bas. Dirigiral je vse skladbe ravnatelj Polič, s katerega pojmovanjem vokalne interpre-

Maribor

Izjava

Klub mariborskih kat. akademikov »Panonija« smatra za svojo moralno dolžnost, da v zaščito odgovornosti slovenskih mariborskih akademikov pred našo javnostjo, izjavlja sledeče:

1. XII. akademski ples, ki se je vršil 5. januarja 1932 v Mariboru, ni bila reprezentativna prireditev vseh mariborskih akademikov, kakor je bilo to možno soditi iz tozadevnih oglasov, ampak le prireditev gotove skupine akademikov.

2. Podpisani klub obžaluje, da prireditelji plesa niso razumeli in v dna duše živo začutili visoke etične ter socialne geste vrhovne instance vseh slovenskih akademikov, Zveze slušateljev Aleksandrove univerze, ko je le-ta kljub svojim velikim materijalnim potrebam odpovedala svoj »sakoletni reprezentativni ples, ki se je le predobro zavedala sedanje gospodarske krize in odgovornosti, ki jo ima vsak inteligent pred svojo narodom.

3. Apeliramo na mariborsko javnost, da v bodoče podpira le karitativne ustanove ter nudi svojo pomoč res onim, ki so je v sedanjem času najbolj potrebni.

V Mariboru, dne 5. januarja 1932.

Klub mariborskih kat. akademikov »Panonija«.

□ **Maratonci in zimski sport.** V nedeljo 3. t. m. je bil zaključen pri Rimskem vrelcu pod Urško izredno uspeh smuški tečaj SSK Maratona iz Maribora, ki je trajal pod vodstvom trenerja g. Drago Ulage osem dni. Tečaj je zaključil s primernimi besedami podpredsednik kluba, urednik dr. Fran Vatovec, ki se je zahvalil predvsem trenerju Ulagi za njegovo trudopolno, pa uspešno delo, dalje lastnici pensona v Rimskem vrelcu g. Anici Nešičevi, ki je neumorno skrbel za udeležence tečaja, da so se počutili kakor doma, za tem gostom iz Zagreba, ki so se skupno z Maratonci udeleževali tečaja. Nadaljnje besede so veljale uvidnemu in za idealno sportno delo vnetemu predsedniku Maratona mesinemu fiziku dr. Alonzu Wankmüllerju, ki je obiskal tečajnike večkrat ter prišel tudi na zaključek in končno spretnemu organizatorju Zdravku Stanglu, čigar zasluga je odkritje idealnega terena pri Rimskem vrelcu, na katerem se je tečaj vršil ter spretna organizacija tečaja samega. Za smučarje iz Hrvaške je izrekel tople besede priznanja Maratonu dr. Vušković iz Zagreba. Slovo udeležencev od gostoljubnega in udobnega pensona je bilo pri srčno, prelepa okolica pa bo vedno iznova privlačila Maratonce nazaj v le idealne smuške terene.

□ **Smuške tekme pri Rimskem vrelcu.** Med tečajem in ob zaključku tečaja SSK Maratona pri Rimskem vrelcu sta bili prirejene dve smuški tekmi. Prva se je vršila dne 1. januarja in sicer za izveščane in za začetnike. V prvi kategoriji so bili rezultati sledeči: Marchiotti (SKGRV) 15.34, Stangl Zdr. (Maraton) 15.40, Grmovšek (Maraton) 15.40, Skapin (Maribor) 16.25. — Dame: Mlakar Mimica (Maraton) 14.45, Hribar Breda (Maribor) 15.10 in g. Acueriti (Hlašk) 16.36. — Začetniki: Blejce Josip (Grafika, Ljubljana) 14.30, Vebler Marjan (Maraton) 14.55, Aljančič Lamb. (Maraton) 15.27. — Dne 3. januarja se je vršila zaključna tekma udeležencev tečaja na progi 11 km. Doseženi rezultati:

PRI PROTINSKIH NAPADIH V SKLEPIH se izločujejo vozlasti izpuščaj z zdravljenjem s Pistyanskim blatom na domu. Gotova kompres »Gamma« in naravna blatna kocka »Pi. Qa« se dobiva v drogeriji Gregorij, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Celje

□ **Snubač in šenka v ljudskem domu.** Opozarjamo občinstvo, naj si preskrbi vstopnice že v predprodaji, ki se vrši danes od 10 do 12 pri blagajni pred vhom v dvorano, da ne bo potem popoldne zopet takega navala kakor v nedeljo, popoldne se odpre blagajna ob 14.

□ **Občni zbor SK Celja.** V četrtek dne 7. jan. ob običajni uri zvečer sevrši v klubovem lokalu v Celjskem domu občni zbor SK Celja. Z ozirom na nekatera važna vprašanja se pozivajo vsi člani, naj se obnega zbora udeležijo v polnem številu.

□ **Statistika javne bolnišnice.** V javni bolnišnici je bilo v preteklem letu v oskrbi 4764 oseb, dočim jih je bilo leta 1930. samo 4676, tako da je bilo v oskrbi 88 oseb več od prejšnjega leta. Umrla pa je od teh 4764 bolnikov 273, v prejšnjem letu pa 224 oseb, torej zmanjšanje leto 49 oseb več.

□ **Avtobusni promet** se sedaj zopet redno vrši na progah Celje—Mozirje, Celje—Luče, Celje—St. Jurij ob j. ž. in Celje—Dobrna.

□ **Nesreče.** Pri delu na podu je padel 64 letni posestnik Poznič Franjo iz Olimja, občina Sopot, štiri metre globoko na tla. Pri padcu si je zlomil desno ključnico in desno nojo dvakrat. — Osemletna Gerta Rozmanova, trgovčeva hčerka z Gaberje, je bila s svojo materjo na zprehodu. Ko sta se vračali domov preko hriba Sv. Jožefa, kjer je bilo polno otrok in odraslih, ki so se sankali, se je neka gospodična zaletela s sankami v malo Gerto ter jo podrla na tla. Pri tem je počila otroku kost v levi roki. — Posestnik v Veliki Pirečici, 62 letni Josip Krempuš, je na gladkih tleh spodrsnil in si pretrgal desno lice od ustnic naprej, se potolkel po desni strani glave ter si prekal nos. — Ponesrečenci so zdravilo v javni bolnišnici.

□ **Pri borzi dela je na razpolago delo za šest hlapcev, 2 vinarja, 1 kolarja, 1 knjižgozeta ter 10 vajencev in sicer:** 5 mizarjev, 2 pekarske, 2 čevljarke in 1 krojaške. Nadalje je delo za 5 knjižgozeta in 5 služkinj za splošna dela, 2 gostilniški služkinji, 1 natakarico, 1 kavarniško kuharico, 1 orožniško kuharico, 1 postrežnico in za 1 šiviljsko vajenka.

Ptuj

Esperantski tečaj se bo pričel v četrtek, dne 7. januarja 1932, ob 19 v tukajšnji gimnaziji. Trajal bo tri do štiri mesece in se bo vršil redno vsak četrtek od 19—21 ter vsako nedeljo od 16—18 v gimnaziji. Priglasit se lahko še vsakdo.

□ **Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča** bo v ponedeljek, 11. t. m. Vprizorila se bo ena najbolj uspešnih operet letošnje sezone: »Zemlja emehladaj«, ki se je v Mariboru pela pri vseh dosežanih vprizoritvah pred razprodanimi prostori. Ker bo zanimanje ptujskega občinstva gotovo veliko, pripravljamo nabavo valopnic in predprodaji.

□ **Pogreb v ptujski bolnišnici umrlega Franca Pinteriča,** posestnika na Hajdini, se je vršil 4. t. m. iz bolnišnice na hajdinsko pokopališče. Pogreba se je udeležilo izvanredno mnogo občinstva. Zastopane so bile razne požarne brambе iz ptujske okolice z godbo.

□ **Stanju vurburškega župnika g. Alojzija Kokeja,** ki je težko obolel, se je zboljšalo. Da je ostal pri življenju, je zasluga zdravnikov ruskega sanatorija v Vurburgu, posebno pa dr. Okolokulaka, ki je stal s požrtvovalno nego bolniku ob strani.

so zelo dobri ter izkazujejo sledeče čase: Stangl Zdravko (Maraton) 52.55, Marchiotti (SKGRV) 54.30, Prausperger Boris (Concordia) 55.40, Skapin Boris (Maribor) 56.05, kot šest pa je prišel Rudolf Skamlec (Maraton) v 58.20.

□ **Brezplačne smuške tečaje** priredi radi ugodnih snežnih razmer zimskosportni odtsek SPD v četrtek 7. t. m. ob 9 pred parkovo kavarno. Učijo se ločeno odrasli in otroci.

□ **Preselitev finančne kontrole.** Kakor smo doznali, nameravajo preseliti finančno kontrolo v II. nadstropje poslopja Okrožnega inšpektorata. Dvomimo, da so razlogi za tako preselitev tehnični, ker je vendar potrebno, da je finančna kontrola strankam ravno tako pri roki, kakor n. pr. davčna uprava. Ta dva urada imata v svojem poslovanju toliko skupnosti, da se ju ne more ločiti, ne da bi se škodovalo njunemu poslovanju. V prazne prostore Okrož. inšpektorata naj se vseli urad, ki ima manj posla s strankami, kakor pa finančna kontrola v Mariboru. Prosimo, da se ta nameravana preselitev ne izvede ter se upoštevajo želje interesentov. — Prizadeti.

□ **Sprememba gledališkega repertoarja.** Radi odsotnosti vojaške godbe se mora repertoar danes na praznik Sv. Treh kraljev spremeniti v toliko, da odpade napovedana popoldanska predstava; zvečer pa se vprizori Anzenbergerjeva »Slaba vest«.

□ **SSK Maraton.** Plavalna sekcija. V petek ob pol 19 v bazenu mest. kopališča redni trening.

□ **Zanimanje vseh Mariborčanov** je te dni obrnjeno na znamenita filma, ki se predvajata v obeh kinih. V Grajskem kinu »Gore v plamen« — vse predstave čisto razprodane. V Unionskem kinu pa »Ben Hure«, ki je eden največjih filmov zadnje dobe. Poset toplo priporočamo. Oba filma predvaja mariborska Prosvetna zveza. »Gore v plamen« se predvajajo do vključno 8. t. m., »Ben Hure« pa do vključno 7. t. m.

□ **Plemeniti darovi za reveže.** Projeli smo od vodstva Pomožne akcije: Dne 2. januarja se je razdelil med najpotrebnejše reveže vagon drv, katerega je daroval za Pomožno akcijo veletrgovec Adalbert Gusel. Dospel je vagon premoga, katerega je daroval za pomožno akcijo premožni zavod v Ljubljani ter se bo razdelil med najpotrebnejše potom lesnega trgovca g. Mejovškega proti nakazni kam soc. pol. urada.

□ **Ponudbe za tekoča občinska dela.** Za predložitev ponudb za tekoča letna dela v l. 1932 pri mestni občini je določen podaljšani rok do vključno 11. t. m. ter je tozadevne prošnje vložiti najkasneje do 12 v vložišču mestnega načelstva. (Tozadevni obrazci se dobe pri mestnem gradbenem uradu, Franciskanska ul. 8-II.)

□ **Vrata odrgala otroku prst.** Nenavadna nesreča je zadela 7 mesecev staro dete, čigar mati, neka A. Kranjc iz Tezna, se je nahajala pri vratih avtobusa in ravno v trenutku, ko je neki moški zaloputnil za seboj vrata avtobusa, je otročiček stegnil ročico ter so mu vrata ujela prst, ga zmečkala in odrgala.

□ **Padee na zledenih stopnicah.** V Radvanju se je težko ponesrečil 23 letni delavec državne železniške delavnice Anton Prevotšek. Zdrsnilo mu je na zledenih stopnicah ter je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko v zapestju. Propeljan je bil v splošno bolnišnico.

Koroška Bela

Na praznik sv. Treh kraljev bodo dečki in deklice Marijinega vrta uprizorili pretesljivo igro v 5. dejanjih »Bratec in sestrica« v korist Vincencijevi konferenci. Vršila se bo popoldne ob pol 4. Dvojni užitek bo imel: gledal boš male na odru in zvesti, da boš z obiskom pomagal svojemu bližnjemu, ki je v pomanjkanju.

□ **Silvestrov večer** je prešel v miru in brez pretepev, le v nekem javnem lokalu so se baje razgrete glave s kozarci trdo pozdravljale.

Št. Peter pri Nov. mestu

— **Posvečevanja nedelj in praznikov** nekateri kar nič ne razumejo. S pretepi in napadi, kakor se je to zgodilo nedavno v Dolenji vasi onkraj Krke, in s pijančevanjem preko policijske ure, s harmoniko in plesom pač ne bodo zaslužili božjega blagoslova in tudi ne omilili gospodarske krize, ampak ravno nasprotno. Mladina pa bo še bolj podivjala, če se ne bo vzgajala po krščanskih načelih. Nekateri starši močno, močno greše v tem oziru, ker ne store svoje dolžnosti.

□ **Na praznik sv. Treh kraljev** bo po litanijah v Domu igra v 4 dejanjih: »Vaski lopov«. Smešna, obenem pa tudi vzgojna je njena vsebina. — Le pridite!

□ **Pred cerkvijo** je montirana žarnica, ki služi tudi za javno razsvetljavo. Za montažo je cerkveno predstojništvo zbralo prostovoljne prispevke, stroške za razsvetljavo pa bo plačevala občina. Je pa pri tem ena napaka: ali je žarnica napačno montirana ali bo treba dati večjo žarnico. Dejstvo je, da je premalo svetlobe. Da ne bo pritožb, naj se ta napaka odklani.

□ **Smrt pobira...** Od božiča smo imeli že pet mrličev. Večinoma so bili že vsi v letih, razen Hrastarjeve mame, ki je čakala samo 35 pomladi. Zadnji je umrl Saje Miha iz Harinje vasi.

Slovenjgradec

□ **Redukcije.** Tukajšnja tovarna usnja je z novim letom zopet odpuštila 10 delavcev. Že junija lanskega leta je odpuštila 15 delavcev, od katerih jih je na jesen nekaj vzela nazaj, z novim letom pa so ti delavci zopet ostali brez dela in brez zaslužka. Med temi je nekaj takih, ki so res pravi reveži in nimajo nobenega drugega zaslužka ter s tem tudi ne jela.

□ **Poročil se je g. Armin Brence,** uradnik tuk. podružnice Ljubljanske kreditne banke, z gospodično Delico Druskočič, hčerko znanega trgovca Druskočiča. Bilo srečno!

Iz raznih krajev

□ **Vič.** V petek 8. januarja ob 8 zvečer se vrši v Društvenem domu Prosvetni večer s sledečim sporedom: 1. Godba. 2. Deklamacija. 3. Predavanje: O izseljenih in njihovem stiku z domovino, govori p. Kazimir Zakrajšek, predsednik družbe sv. Rafaela. 4. Dramatičen prizor: Tretje dejanje, Ksaver Meškove »Matice«.

□ **Mirna.** V nedeljo smo pokopali 56 letno Novakovo (Veznikovo) mater iz Zabrda. Njen pogreb je pokazal, kako je bila pokojna spoštovana in priljubljena pri ljudeh. Bila je prava krščanska žena in mati. Pokoj njeni duši — žalujemo naše iskreno sožalje!

Narodna banka

Ultimo 1931 - Dividenda neizpremenjena

Ze večeraj smo objavili nekatere podatke o stanju Narodne banke za 31. december 1931. Danes navajamo še nekatere podatke v svrhu primerjave.

Skupna podloga banke je sicer narasla, pri tem pa je upoštevati, da je zlati zaklad ostal skoraj popolnoma neizpremenjen. Neznatno se je povišalo stanje valut. Privikral po daljši dobi pa imamo zopet zabeležiti povečanje deviznega zaklada. Devizni zaklad je v tej dobi narasel za 9.8 milj. Din.

Eskont se je ponovno povišal za 53.9 milj. Din. dočim je bil istočasno zmanjšan lombard za 7.3 milj. Din. V podstavki državnega dolga pri Narodni banki opažamo zmanjšanje za 25.7 milj. Din. Toliko znaša namreč vsota državne udeležbe v dobičku Narodne banke. Prav tako je država vrnila še 95 milj. začasnih predujmov, katere je dolgovala na podlagi pogodb med državo in Narodno banko. Po tej pogodbi lahko država najame pri banki do 600 milj. začasnih predujmov (faktično jih je najela samo 500), katere pa mora vrniti do konca leta. Obtoč bankovcev je zaradi potreb ultima narasel za 125 milj. Din. Obveznosti po vidu izkazujo zmanjšanje drž. terjatev ter žira računov, dočim so razni računski narasli. Najvažnejše pa je, da je banka vrnila nekatere devizne kredite, kajti obveznosti z rokom so se zmanjšale za 70.5 milj. Din, kar pomeni, da smo del deviznega dotoka porabili za vrnitev prejšnjih deviznih obveznosti. Iz izkaza pa ni razvidno (ker predstavljajo samo saldo gibanja), kako velik je bil dotok deviz, še manj pa je razvidno, iz kakšnih virov so prišle te devize. Smemo pa upati na izboljšanje devizne situacije, ker je naša zunanja trgovina za november bila aktivna za nad 40 milj. Din. Odstotek kritja je ostal v glavnem neizpremenjen.

Med ostalimi izpremembami omenjamo, da so se zmanjšali efekti rezervnih fondov, kakor tudi rezervni fond sam. Zmanjšanje efektov rezervnega fonda znaša 18.6 milj. Din, ostalih fondov pa za 1.2 milj. Din. Zaradi odpisov se je zmanjšala tudi postavka nepremičnin, zaveda za izdelavo novčanic in inventarja za 2.3 milj. Din. Poleg tega so se zmanjšala tudi razna aktiva in pasiva.

Glavne postavke izkaza za 31. dec. so bile naslednje (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za 22. dec. 1931): zlato 1758.4 (1758.2), valute 6.4 (5.3), devize 332.1 (322.3), devize izven podloge 86.4 (89.7), kovani denar v niklu 38.8 (38.1), demontirano srebro 33.9 (33.9), posojila: menična 1965.6 (1911.7), lombardna 287.2 (294.5), skupno 2252.8 (2206.2), vrednostni papirji 27.4 (27.4), prejšnji predujmi državi 1799.2 (1824.9), začasnji predujmi državi blagajni — (95.0), vrednosti rezervnih fondov 80.9 (100.6), nepremičnine itd. 145.0 (147.3).

Insolvence v letu 1931

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je pravkar objavilo svojo statistiko insolventov za mesec december 1931 in s tem tudi za vse leto. V naslednjem podajamo pregledno tabelo konkurzov in prisilnih poravnav po posameznih mesecih v vsej državi:

	konkurzi		poravnave	
	1930	1931	1930	1931
januar	52	26	—	40
februar	56	45	—	47
marec	123	40	—	47
april	40	27	—	57
maj	73	54	20	93
junij	36	50	18	48
julij	32	53	24	51
avgust	29	33	10	44
september	24	43	18	46
oktober	31	49	21	65
november	36	41	25	69
december	29	39	23	76

Skupno je bilo v vsem preteklem letu razglašeni 500 konkurzov v primeri s 561 v letu 1930. Upoštevati pa je treba, da imamo od meseca maja 1930 dalje tudi prisilno poravnavo izven konkurza, kar je povzročilo, da je število konkurzov padlo. Nasprotno pa je število poravnav naraslo od 159 na 683 od l. 1930. na 1931. Skupno je bilo razglašeni v preteklem letu 1183 insolventov v primeri s 720 v letu 1930., kar pomeni, da je število insolventov naraslo za 64%, znak naše gospodarske krize.

Najhujša je kriza pri nas

Posebej za Slovenijo pa kažejo objavljeni podatki veliko večje naraščanje insolventov kot v ostalih pokrajinskih državah. To je jasen dokaz, da je kriza pri nas bila občutnejša in da ukrepi v svrhu izboljšanja gospodarskega položaja ne smejo pustiti Slovenijo ob strani, ali pa celo, da njej škodujejo. Sledeči podatki nam kažejo razvoj insolventov v preteklem letu:

	konkurzi		poravnave	
	1930	1931	1930	1931
januar	5	6	—	14
februar	5	10	—	10
marec	11	6	—	4
april	3	4	—	8
maj	7	8	1	22
junij	6	9	2	2
julij	2	6	5	9
avgust	2	8	—	3
september	7	2	6	9
oktober	5	6	1	5
november	4	8	2	8
december	2	4	—	15

Skupno je bilo leta 1930. razglašeni v Sloveniji 59 konkurzov, lani pa 77. Poleg tega je bilo zabeleženih 1930 17 poravnav, lani pa je njih število naraslo na 109. Skupno je bilo 1930 76 insolventov, leta 1931. pa 186. Število insolventov je torej pri nas naraslo za celih 115%, znatno več kot v ostalih pokrajinah države. Ti podatki kažejo torej na resnost gospodarskega položaja v Sloveniji.

OUZD v decembru

V drugi polovici meseca decembra je začela brezposelnost prav nalaho popuščati. Število zavarovanih delavcev je bilo manjše nego istega datuma lanskega leta:

1. dec. za	11.023 delavcev.
5. dec. za	12.317 delavcev.
10. dec. za	12.501 delavcev.
15. dec. za	12.117 delavcev.
20. dec. za	11.267 delavcev.
25. dec. za	11.236 delavcev.
30. dec. za	10.783 delavcev.

Število zavarovanih članov je znašalo povpreč. v decembru 81.650 (— 11.675).

Ali so to samo slučajne vibracije intenzivnosti gospodarske krize, ali pa že zmanjševalci bodočega gospodarskega poleta, se iz statistike OUZD-a ne da ugotoviti.

Zdravstvene razmere so se pri moških neznatno poslabšale (povečanje odstotka bolnikov za plus 0.14%) in pri ženskah pa precej zboljšale (zmanjšanje odstotka bolnikov za — 0.39%).

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno povprečnemu dnevnemu delavskemu zaslužku, je padla za 1.02 Din (prejšnji mesec za 0.88 Din), t. j. za 4%. Faktično znižanje

razna aktiva 21.9 (55.5); kapital 180 (180), fondi 87.0 (104.7), bankovci v obtoku 5172.2 (5047.3), obveznosti po vidu: drž. terjatve 29.3 (61.8), žiro 326.2 (387.8), drž. gosp. podjetja 60.9 (47.1), skupno 416.5 (496.7), obveznosti z rokom 681.1 (751.7), razna pasiva 46.4 (124.3); podloga 2096.8 (2085.8), obtoč in obveznosti po vidu 5588.7 (5544.0), skupno kritje 37.51 (37.62)%, od tega zlato kritje 31.46 (31.71) odstotkov.

Preteklo leto je imelo za Narodno banko važen ločitveni datum: 28. junij. V prvi polovici l. 1931 smo imeli samo faktično stabilizacijo valute, dočim smo sredi leta dobili zakonsko stabilizacijo in s tem tudi zlato valuto. Banka je sestavila že svojo bilanco na 28. junij. Iz te bilance je razvidno, da je znašal državni delež na dobičku 30.3 milijonov dinarjev, za delničarje pa za ostalo 20.4 milijone dinarjev. Od tega se je porabilo 13.5 milijonov za plačilo glavnice, 6.9 milijonov pa za prenos v drugo polovico leta. Iz vsote, za katero je bil zmanjšan državni dolg, je razvidno, da ostaja za delničarje nad 17 milijonov dinarjev, skupno s prenosom nad 24 milijonov (1930 25.8). Iz tega sledi, da bo dividenda ostala ista, kakor v letu 1930.: 400 Din.

V primeri s prejšnjimi leti so bile glavne postavke bančnih izkazov tele (v milj. Din):

	1928	1929	1930	1931
zlato	999.0	1.043.6	1.077.6	1.540.4
devize ¹	783.6	1.633.5	608.2	747.2
eskont	1.470.5	1.287.5	1.433.7	1.252.4
lombard	253.8	230.1	203.5	206.2
drž. dolg	4.201.8	4.153.1	4.020.9	1.825.3
bankovci	5.528.2	5.818.0	5.396.5	4.563.8
drž. terj. ²	595.6	305.5	185.6	104.8
žiro	493.2	1.250.1	667.3	707.8

¹ Za prejšnja leta vse devize skupaj, v preteklem letu brez deviz izven podloge, ki so znašale sredi leta 182.1, konec leta pa 86.4 milj. Din. — ² Do konca 1930 tudi račun začasne zamenjave pri državnih terjativah.

Odstotek kritja je znašal 28. junija 1931 41.1, konec leta pa 37.51, nasprotno pa se je zlato kritje povečalo od 27.63 na 31.46. Da je zlato kritje naraslo, je pripisovalno dejstvo, da se je naša zlata podloga po stabilizaciji povečala za nad 200 milj. dinarjev, ob priliki zakonske stabilizacije pa za 440 milijonov Din. Istočasno se je od zakonske stabilizacije povečal obtoč, zmanjšale pa so se obveznosti po vidu tako, da je skupna vsota obveznosti po vidu in obtoča ostala v glavnem nespremenjena.

delavskih plač je pa še večje, ker podjetniki vedno pravilneje prijavljajo delavce v zavarovanje.

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za 889.711 Din 20 par. To pomeni, da je delavstvo izgubilo zaradi gospodarske krize, t. j. zaradi odpisov iz služb in krajanja plač dnevno blizu 300.000 Din ali mesečno 12 do 13 milijonov. Dobrodoči OUZD-a (bolniški prispevki) se so zaradi tega kljub povišanju tarifa od 6% na 6.5% znižali dnevno za več kot 13.000 Din ali mesečno za ca. 350.000 Din. Brez povišanja tarifa bi bil primanjkljaj skoraj še en

Pravoslavni učenjak o katoliški cerkvi

Kraljestvo božje, odlično glasilo za pospeševanje verske in cerkvene edinstvi, ki ga urejuje g. univerzitetni profesor dr. Grievce, prinaša v 1. številki letnika 1932 sledečo zanimivo informacijo:

Ko se v raznih državah tolikokrat ponavljajo napadi proti katoličanom, češ, da katoliška cerkev nasprotuje državnim koristim, je vredno slišati glas ruskega sociologa Petra Struveja, učenjaka svetovnega slovesa in širokega svetovnega obzorja.

O nemškem državnem kanclerju Brüningu, ki rešuje nemško državo, piše: »Brüning, član nemške katoliške stranke, je predstavil one svetovne politične vloge katoličanstva in onega vesoljnega pomena v socialnem ustroju naše dobe, ki ga je katoličanstvo dobilo s konca 19. stoletja. Ne bom tukaj razkrival korenin tega važnega zgodovinskega pojava. Tukaj ga samo omenjam v zvezi s pomenom Brüningove osebnosti. Izmed vseh ver je samo katoličanstvo dobilo tak pomen. Sredi dejavnih (pozitivnih) in tvornih sil proti uničevalnemu naporu boljševizma pripada prvo mesto katoličanstvu. To je jasno (objektivno) dejstvo, ki ga mora zabeležiti (registrirati) sociolog, zgodovinar in opazovalec naše dobe, naj že kakorkoli sodi o verski vsebini rimskega katoličanstva.«

»V luči te sodobne vloge katoličanstva

so najnovejši dogodki v Španiji nevaren preobrat za špansko bodočnost. V dobi boljševizma mora tak izbruh protiklerikalizma, kakor se sedaj dogaja v Španiji, nujno zbuhati zaudenje in obžalovanje. Ta prevrat ni nevaren ostalemu svetu, ker ponavlja zastarele revolucionarne načine 18. stoletja. Sedanji španski borbeni protiklerikalizem dela odbijajoč vtis nekakega nedostojnega tujega mrliča, ki nesramno oskrunja svetinje.«

Tako piše ruski učenjak, ki živi v Belgadu in torej pozna tudi pomen jugoslovanskega katoličanstva. (»Rossija i Slavjanstvo« št. 152, Pariz, 24. oktobra 1931.)

S slavnim pravoslavnim učenjakom se bistveno skladajo tudi izjave brezbožnih boljševikov. Ze Lenin je trdil, da je katoliška cerkev edina velesila in ustanova, ki bo preživela vse državne, družabne in gospodarske zgradbe. V najnovejših navodilih za širjenje komunizma v zapadni Evropi pa poudarjajo boljševiki, da je najprej treba zlomiti duhovno moč katoliške cerkve, ki predstavlja danes edino komunizmu nevarno tvorno silo. Zlasti je treba napadati duhovščino kot braniteljico kapitalizma in posedujočih slojev. Med množicami je treba razvneti protikatoliško (protiklerikalno) gibanje. S temi navodili se skladajo siloviti boljševiški napadi proti katoliški cerkvi in proti papeštvu.

Aretacije voditeljev pokreta za svobodo indskega naroda so zopet na dnevnem redu. Dokler se je Gandi nahajal v Londonu in se udeleževal »konference pri okrogli mizi«, je v Indiji vladal mir in tudi angleške oblasti so nastopale skrajno previdno in popustljivo. Čim je bilo jasno, da bo konferenca končala brez uspeha, so pričeli nemiri in — aretacije sumljivih. Na sliki: aretacija voditeljev indskih žena na glavni ulici v Bombayju.

Budistični menihi v obrambi Kitajske

Vedno odločnejše prodiranje Japoncev na kitajsko ozemlje je vzbudilo budistične menihe, katerih število cenijo na Kitajskem na približno 1 milijon. Po vesteh angleških listov so menihi sklenili, da bodo branili Kitajsko proti tujim osvajačem z orožjem v roki. Organizirali bodo najprej armado 200 tisoč mož, ki se bo pričela boriti proti Japoncem, če bi se ti drznili nadaljevati svoj pohod preko Velikega zida. Casopisi pristavljajo, da bi taka armada budističnih menihov, ki so znani po svojem fanatizmu, strogi disciplini in asketičnem življenju, pomenila tudi za Japonce močan faktor, ker bi se jim pridružile gotovo tudi velike množice vernikov.

Princ in meščansko dekle

Kakor poročajo štokholmski listi, je švedski kralj Gustav opustil svoj odpor proti nameravani poroki svojega nečaka princa Lenarta z meščansko deklico Karin Nisswandt. Poroka mladega para se bo vršila meseca maja. Kakor znano, je svojčas izjavil svojemu nečaku, da mu poroke z deklico, katere veliko lepoto vsi hvalijo, ne dovoli. Ali naj se odreče deklici, ali pa svojega rodu in vseh pravc. Kakor je videti, je tudi tukaj znagala čista ljubezen nad starinskimi predsodki.

Londonsko opero Covent bodo zaprli, ker sta država in občina odpovedali svoje prispevke, brez katerih se opera ne more vzdrževati.

Bančni ravnatelj z masko

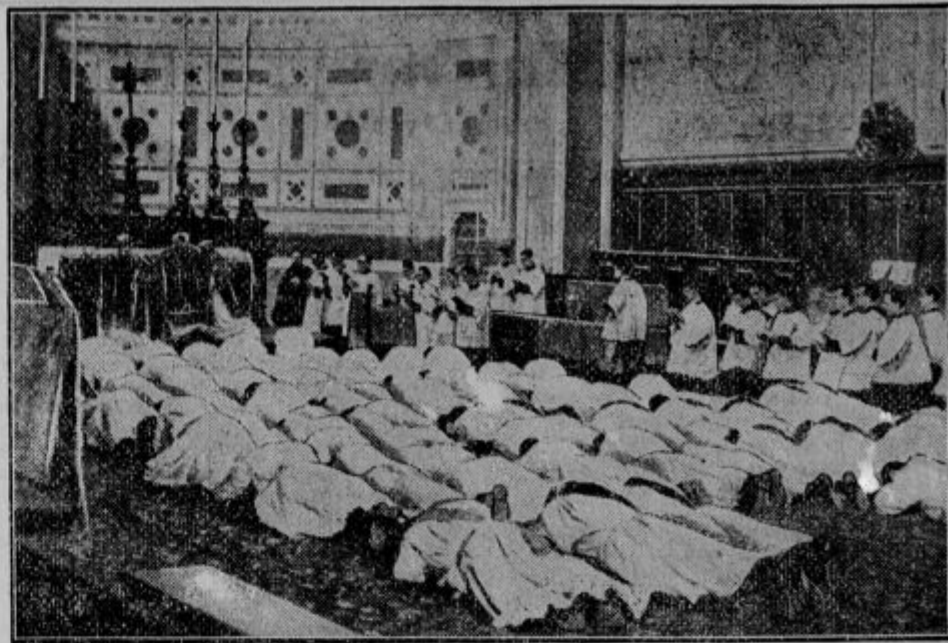
V banki v mestu Ortakoei na Bolgarskem ob grški meji je imel posestnik Stefanov en milijonov lejev naloženih. Lepega dne so Stefanova telefončno poklicali v banko, kjer mu je blagajnik »zaupno« povedal, da je banka v velikih denarnih težkočah in mu je zato svetloval, naj še pravočasno dvigne svoj milijonček. Dasiravno ni navada bančnih blagajnikov, da bi na predvečer bančnega poloma izplačevali velike vsote, je bil Stefanov hvalježen za dober svet, takoj dvignil milijon levov in jih odnesel domov ves radosten, da je svoj denar tako lepo rešil pred konkurzom banke. Ker je bila ravno sobota in denarja ni mogel več naložiti ali vsaj shraniti v kaki drugi banki, ga je izročil svoji ženi, ki je bankovec zašla v blazino.

Sredi noči je zakonca Stefanova zbudilo sumljivo susljanje. Dva moža, s črnimi maskami na obrazih, sta z napetimi revolverji stala v spalni sobi: »Roke kvišku — izročite nama takoj ves denar in dragocenosti!« Ves tresoč se je Stefanov izročil svojo mošnjo, žena pa je iskala svoje dragulje. Razbojnika pa s tem nista bila zadovoljna in sta Stefanova spomnila na milijon, ki ga je bil davi dvignil v banki. Udarce je bil težak, žena je morala preiskati vse blazine, da bi dotipala denar in ga izročila razbojnikoma. Vendar se ta blazina ni nahajala v njuni spalni sobi, marveč v sosednji izbi, kjer je spal Stefanova nečak, na dopustu se nahajajoči vojak, ki je prejšnji večer prispel. Dobra teja ni hotela buditi trudnega vojaka in je poskušala izvleči izpod glave blazino z denarjem. K sreči se je hrabri vojak zbudil in žena mu je razložila mučni položaj. Zgrabil je takoj revolver in pričel streljati. Prestrašena razbojnika sta takoj zbežala. Strelja pa so alarmirali sosedo, ki so po kratkem zasledovanju vjeli oba roparja. Ko so jima sneli maske, so bili ne malo presenečeni, ko so videli, da sta to: ravnatelj in blagajnik banke, ki sta vso stvar sporazumno organizirala.

V ponedeljek, ko sta oba sedela v zaporih, je banka res kmalu morala zapreti svoje prostore, kajti vsi so hiteli, da dvignejo denar iz te »razbojniške banke«.

17 dni na morju brez hrane in vode

Parnik »Asteek« je te dni ploveč po morju rešil kapitana in pet mornarjev z jadnice »Rio«, ki je odplula iz Sainte Glona, pa je je zajel vihar. Vihar je odnesel obe jadri in zlomil krmilo in je bila ladja prepuščena na milost in nemilost valovom in vetrovom. Sedemnajst dni so obupani mornarji blodili po morju, dokler jih »Asteek« ni našel vse izstradane in onemogel in jih rešil gotove smrti.

150 klerikov je bilo na dan sv. Stefana posvečenih v baziliki sv. Janeza v Rimu. Posvetil je mlade klerike, ki pripadajo vsem narodnostim na svetu, gen. vikar ob asistenci več kardinalov.

Žalosten konec artista

Na Silvestrov večer se je v Varšavi v cirkusu zgodila strašna nesreča. Znani belgijski umetnik na trapezu in vrvi je izvajal svoje vratolomne vaje v višini 25 metrov. Nenadoma je izgubil ravnotežje in padel. Prej zijačega občinstva, ki se je naslajalo nad neprestano nevarnostjo ubogega artista, se je polastila panika. Umetnik, ki je bil ves krvav, pa je — kakor se zdi — trenutno tudi znorel, kajti boreč se s smrtjo se je kljub temu dvignil in se občinstvu z blaznim smehljajem poklonil, nato pa se zgrudil in — umrl. Casopisje zahteva, da se take predstave sploh odpovedo, ker je le malo umetnikov v takih vratolomnih vajah doživelo povprečno starost. Večina njih se ponesreči. V najboljšem slučaju ostanejo pohabljeni vse življenje.

Stari in mladi ženini

Nemško časopisje poroča, da je lansko leto bilo v Nemčiji sklenjenih 2243 zakonov, v katerih »on« še ni bil star 20 let, 609 zakonov, kjer »on« ni bil star niti 19 let. Bilo je 7 ločenih soprogov, ki niso bili stari še 20 let in 59 ločenih soprog, ki tudi niso bile starejše. Med njimi je 14 žensk, ki so bile ločene, dasiravno še niso bile stare 17 let. Bilo je 75 vdovcev, ki še niso imeli 20 let in 27 celo takih, ki še niso bili stari 19 let in 41 vdov, ki še niso bile stare 17 let. — Nad 100 let starih moških je bilo 26. Med njimi jih je bilo 7, ki še niso bili poročeni, 14 je bilo vdovcev, pet pa jih je uživalo zakonsko srečo. Od 46 nad sto let starih žena je 6 poročenih, 33 vdov, 6 neporočenih in ena ločena žena, ki se je od svojega moža ločila šele nedavno, ker se je preveč pil.

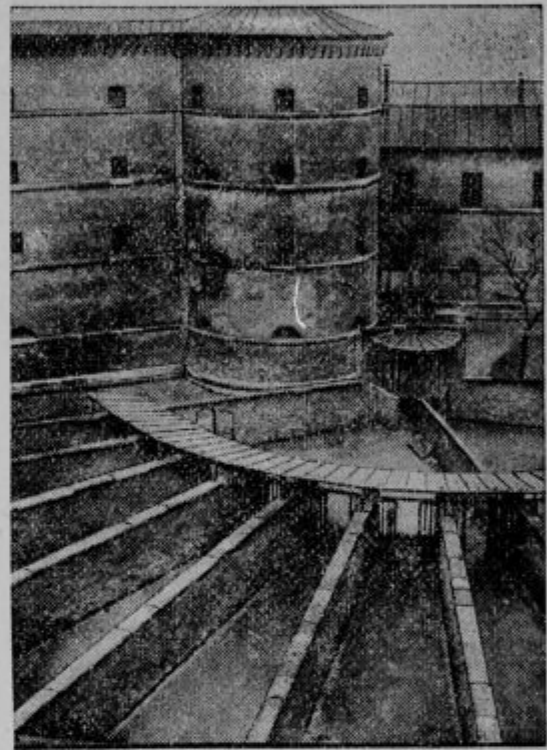
Velikanska moč žuželk

Ogromna moč tiči v žuželkah, ki se nam zde na prvi pogled tako majhne in neznatne. Ko bi bile nekatere žuželke sto-, dve- ali tisočkrat večje nego so, bi s svojo neizmerno močjo uničile vse, kar bi se jim postavilo na pot. Ubrani bi se jih ne mogla nobena žival, noben človek in nobena stvar, ki bi jo napravila človeška roka. Navadno si mislimo, kar je majhno, mora biti tudi šibko. Toda ko bi bil človek tak orjak, kot je neka vrsta travniških kobilic, ki skočijo 400 krat tako daleč kot so dolge, bi lahko delal 185 metrov dolge korake in pravljica o škornjih, s katerimi z enim korakom napravimo sedem milj dolgo pot, bi postala gola resnica.

Mravlja ima tako močne čeljusti, da ž njimi prenaša tovore, ki so težji od nje. In tako moč, ki jo moramo v primeri z velikostjo imenovati res orjaško, imajo tudi razne druge vrste mrčesa. Če bi n. pr. čebela imela velikost konja, bi lahko vlekla 30 krat več nego konj. Mali grobar vleče stokratno svojo težo in rjavi hrošč je 21 krat močnejši od konja. Mnoge žuželke bi premagale s svojo neizmerno močjo vsa živa bitja, ko bi bile tako velike kot so naše domače živali: njih čeljusti, sesala in žela bi bila strašno morilno orožje, kakršnega svet še ni videl.

Največji predor na svetu

Najdaljši železniški predor na svetu je bil doslej simplonski. Sedaj pa so pričeli graditi predor izpod Kordiljerov. Tunel bo spajal Argentino in Čile in bo dolg 45 km.

Znana ženska jetnišnica v Parizu St. Lazare bodo podrli, ker starinska zgradba ne odgovarja modernim higijeničnim predpisom in se je tudi zidovje pričelo ponekod rušiti. V tej jetnišnici, ki je bila zgrajena l. 1648, so se odigrale mnoge tragedije, ki so dale gradiva za napete in živahne spise mnogim pisateljem. Največ so o strahotah v teh ječah, kjer so mučili ženske, pisali Dumas, Victor Hugo, Monpassant in Zola.

Smešnice

Ravnatelj cirkusa, ki potuje po Rusiji, obupa: nobenega obiska, vedno manj dohodkov. Lepega dne pa mu pride rešilna misel in še isti dan so viseli vsepovsod sledeči reklamni letaki:

»Senzacija! Kot šesta točka današnjega programa največja atrakcija sveta. Vsakemu obiskovalcu, ki se mu ta točka ne bi dopadla, vrnemo takoj trojno vstopnico!«

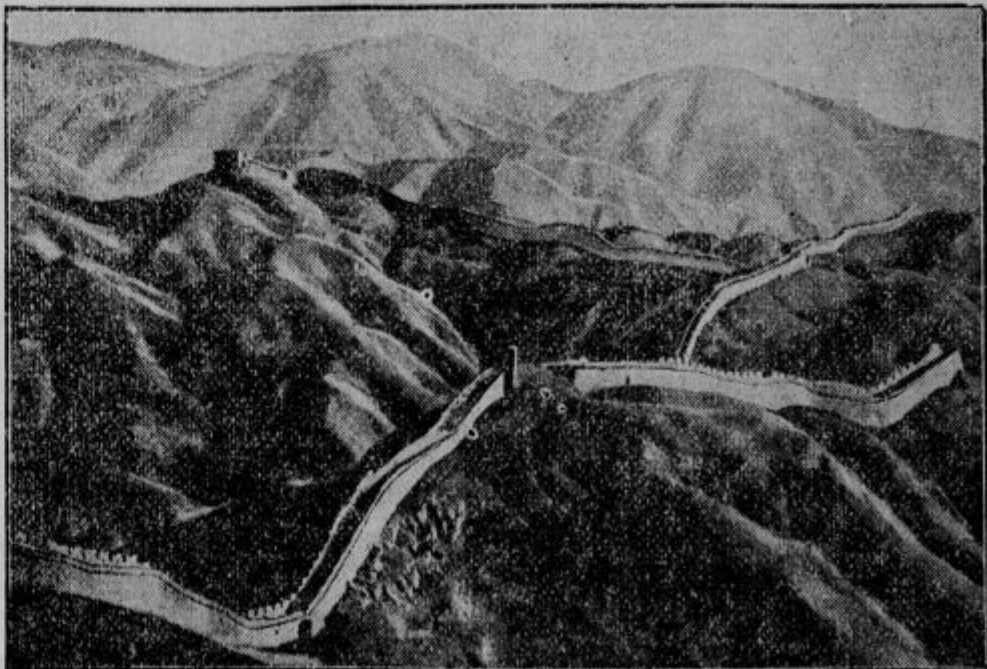
Zvečer je bil cirkus nabito poln. Vse pričakuje nestrpnost, dokler ni bila napovedana šesta točka. Ravnatelj se pojavi in razglasi strmečemu občinstvu: »Tovariši! Čast mi je sporočiti vam, da bo orkester čake sedaj zaigral himno internacionale. Če bi bil kdo med vami, ki bi se mu ta točka ne dopadla, naj dvigne roko. On se lahko takoj javi pri blagajni!«

Tajnik slugi: »Ali ste že vrgli pismo v biralniki?«

Sluga »učeno: »Tako, gospod tajnik.«

Tajnik: »Ali niste opazili, da je bilo brez naslova?«

Sluga: »Sem, a sem mislil, da ste to namenoma storili, da bi ne vedel, komu pišete.«

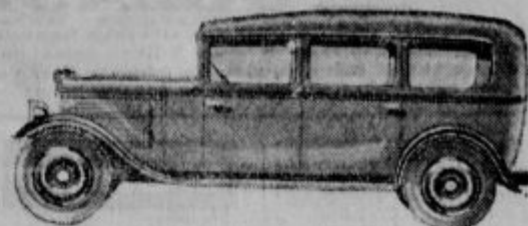
Kitajski zid, 1700 let staro obrambno zidovje. Japonci so zopet pričeli z napadanjem in napredovanjem v južni smeri. Iz dosedanjih operacij je razvidno, da je cilj Japoncev ta, da poltisnejo kitajske čete za Veliki zid. S tem bi Kitajska dobila svoje starodavne meje, ki jih je imela pred 1700 leti, ko so kitajski cesarji dali zgraditi 2450 km dolg in 16 metrov visok zid ob meji v obrambo pred napadi divjih razbojniških čet iz Mandžurije in Mongolije, ki so ju pozneje osvojili in civilizirali.

O. Žužek, Ljubljana

Tavčarjeva ulica št. 11
generalno zastopstvo
Peugeot avtomobilov

je prejela večje število najmodernejših Peugeot avtomobilov svetovno znane tipe 201, 50 HP, osebnih in tovornih, med temi tudi specialne modele Confort z nihalnimi osmi (Schwingachsen). A to mobilni Peugeot, tipa 201, model 1932, so najboljše vozilo za slabe ceste, pri nizki nabavni ceni in najmanjših obratnih stroških. Interesenti se vabijo na ogled!

Sport

Tempo! Tempo!

bi se morala imenovati igra hokeja na ledu. Ne vemo točno, kje so pričeli najprej igrati to igro, ali na Škotskem, Irskem, Franciji, Holandski. Mogoče, da je nastala v Evropi iz navadnega hokeja, kajti že stari Grki so igrali današnjemu hokeju podobno igro (Hokej pomeni krivo palico, kakršna se rabi pri tej igri). Mogoče je nastala v Kanadi iz indijanske igre Cachet. Celo pri nas so imeli pred veliko leti današnjemu hokeju slično igro — bili so svinjko. — Toda današnji hokej na ledu se je razvil v Kanadi, kjer si tamonjska mladina dolge zimске dni preganja s to lepo igro. Ves dan igrajo hokej in si s tem krajšajo dolg čas, kajti razvedril kot jih pozna naša mladina — gledališče, kino, ples — tamkaj ne poznajo. Nadomestilo je hokej, ki na vsak način veliko bolj koristi kot zabave, kakršne pozna naša mladina.

Toda veliki snežni zameti v Kanadi dostikrat onemogočijo igranje hokeja, zato imajo pokrite prostore, kjer lahko nemoteno igrajo. Evropski »bandy igra« z 11 igralci in gumijasto žogo je bila v Kanadi kaj kmalu spremenjena. Mesto gumijev žoge, so pričeli igrati z gumijasto ploščo, mesto 11 igralcev so igrali s sedmimi, pozneje samo s šestimi. Prostor za igranje so ogradili tako, da plošča nikdar ne pade iz igrišča, celo gol so pomaknili, tako da se igra razvija tudi za golom. Vse samo, da se tempo ne zmanjša in igra ne preneha.

Ker je tempo jedro igre pri hokeju na ledu, lahko izmenjajo posamezne igralce. Hokej je tipična ameriška igra. Veliko število igralcev ne bi moglo igrati v tempu, ki je potreben, da je hokej zanimiv. Največ radi tega so število igralcev zmanjšali in določili nazadnje na šest mož in tri rezervne igralce, ki lahko vedno vstopijo ako kdo omaga. Nekatera univerzitetna moštva iz Kanade so pred leti nastopala z 12 igralci, da so imeli rezervno za vse igralce.

Ni sportne panoge, v kateri bi bila pravila tolikrat izpremenjena. Vse zato, da se tempo stopnjuje. Igra se, ne da bi kaj igro oviralo, tako hitro, da je dostikrat nemogoče slediti poteku igre. Zamislite si nogometaša, koliko rabi, da preteče določeno progo od srede do gola. Rabi približno 8 sekund, igralec hokeja pa samo dve do tri sekunde. Gumijasta plošča, ki ogroža gol nasprotnika, je v eni sami sekundi že pred golom domačih. Ne rečemo preveč, tempo je ustvaril igro! Radi tega je hokej na ledu tudi najduhovitejša igra. V moštvi, ki pridejo iz Kanade, igrajo sami intelektualci. V desetinki sekunde pravilno presodijo položaj more samo intelektualno dobro razvit igralec.

Po vseh večjih mestih Evrope kažejo sedaj svoje veliko znanje v tej igri, o kateri smo zgoraj napisali par vrst. Tisoč so se potili od nervoz-

nosti v sportni palači v Berlinu, med igro Ottawe iz Kanade in berlinskih igralcev. Tako jih je prevzela brzina in lepota igre na ledu. Končno so pričeli tudi pri nas s to panogo sporta. Zakaj tudi nebi? Najboljše drsalce v državi imamo ravno mi Slovenci, drsanje je pa glavno. Skoro vsi naši nogometaši so dobri drsalci. Kdo je pa bolj sposoben, da igra hokej, ako ne ravno nogometaši? Pričakujemo samo prvega nastopa in prve propagandne igre, da bodo tudi ljubljanski videli, kakšna je igra, katere glavno jedro je: Tempo!

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 6. januarja ob 15: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Petdeseta predstava. Izredno znižane cene. — Ob 20: TRIJE VASKI SVETNIKI. Izven. Izredno znižane cene.
Četrtek, 7. januarja: ARSENE LUPIN. Red A.
Petek, 8. januarja: Zaprto.

*
»Trije vaski svetniki« po izredno znižanih cenah se vprizori v dramo na praznik Sv. Treh kraljev dne 6. t. m. ob 20 zvečer. Vaska igra je izredno zabavna in učinkovita. Zasedba znana: g. Cesar kot župan. Tudi za to predstavo veljajo izredno znižane dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 6. januarja ob 20: DEŽELA SMEHLJAJA. Znižane cene. Izven.
Četrtek, 7. januarja ob 16: Vojaška predstava.
Petek, 8. januarja: Sokolska slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije. Izven. Dramske cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 6. januarja ob 20: SLABA VEST. Znižane cene.
Četrtek, 7. januarja ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Ab. C.
Petek, 8. januarja: Zaprto.

Poizvedovanje

Zgubil se je rjav otroški čevlček. Najditelj se prosi, da istega odda v upravi.

Kočevje

Nesreča. Radi nastale poledice se je pripetila v Kočevju prva nesreča, pri kateri je postal žrtev znani lovec in veleposelnik gospod Loser Richard. G. Loserju je namreč spodrsnilo tako, da si je pri padcu zlomil nogo. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Lužar.

Obšel je župnik in duhovni svetnik gospod F. Schauer iz Koprivnika in se priporočal vsem sobratom v molitev.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 6. jan.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 J. Gregorič: Narodne šege in običaji o božičnem času v Kostelu. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. — 15.15 Dekliška ura. Temne slike iz davnine. — 15.45 Kuharjev šramel kvartet. — 16.30 Viktor Pirnat: Uskoški božič. — 17.00 Veseli trije kralji. — 20.00 Pevski koncert ge. Pavle in gđe. Majde Lovise-tove. — 21.00 Akademski Jonny-jazz. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Četrtek, 7. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.00 Citre. — 18.00 Pridelovanje krme na njivah. ing. R. Lah. — 18.30 Drago Ulaša: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanska. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 20.00 Vajda Vladimír: Ukrajinsko slovetvo. — 20.30 Komorni trio, izvajajo člani oper. orkestra (gg. Korošec, flavto, Gregorc, klarinet, Hauk, lagot). — 21.30 Šlagerje poje g. Mirko Premelj. — 22.00 Magistrov šramel kvartet. — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 8. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gospodinska ura (Krekova gospodinska šola). — 19.00 Prof. L. Sušnik: Francoščina. — 19.30 Dr. Lojze Čampa: Pravni kotiček. — 20.00 Erce: Narodno gospodarstvo. — 20.30 Prenos iz Beograda. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 7. januarja.
Belgrad: 12.30 Narodne melodije, ciganska godba. — 20.30 Radio orkester. — 21.30 Vokalni koncert. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. — 17.30 Laska glasba. — 19.30 Operni prenos. Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 19.40 Kmetaka glasba. — 21.25 Klavirski koncert. — 22.25 Plesna glasba. — Rim: 12.45 vokalni in instrumentalni koncert. — 21.00 Simfonični koncert. — Milan: 11.15 Pesta glasba. — 21.00 Operni prenos. — Stuttgart: 12.35 Opoldanski koncert. — 19.45 Dunajski šramel kvartet. — 20.15 Goethejev večer. — 22.50 Plesna glasba. — London: 21.45 Operni prenos. — 23.35 Plesna glasba. — Berlin: 20.30 »Postiljon iz Lonjumeaua«. — 22.30 Plesna glasba. — Barcelona: 13.30 Radio sekstet. — 21.05 Radio orkester. — 21.30 Vokalni koncert. — 22.05 Laska glasba. — Praga: 19.35 Pesmi. — 20.00 Prenos iz studija. — Toulouse: 20.45 Moderna simfonična glasba. — 12.45 Koncert vojaške godbe. — 22.45 Moderna simfonična glasba. — 23.30 Klasična simfonična glasba. — Trst: 13.00 Laska glasba. — 17.30 Laska glasba. — 22.15 Pesta glasba.

Tetek, 8. januarja.

Belgrad: 12.05 Radio orkester. — 20.30 Simfonični koncert, prenos iz Varšave. — Budapest:

12.05 Balalajke. — 19.15 Večerni koncert. — 20.20 Radio orkester. — 20.45 Poljudni koncert. — 22.10 Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 19.40 Brucknerjeva II. simfonija v C-molu. — 21.05 Jazz. — 22.00 Večerni koncert. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.00 Operetni prenos. — Milan: 12.00 Pesta glasba. — 20.45 Komedia. — 21.20 Komorna glasba. — London: 21.00 Večerni koncert. — 23.00 Plesna glasba. — Berlin: 21.10 Slušna igra. — 22.40 Koncert. — Barcelona: 21.05 Radio orkester. — 22.05 Laska glasba. — Praga: 19.00 Prenos iz narodnega gledališča. — Toulouse: 20.00 Koncert vojaške godbe. — 20.30 Moderna simfonična glasba. — 23.30 Operna glasba. — Trst: 13.00 Pesta glasba. — 22.15 Laska glasba.

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, feder-modroce, fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana

Stari trg št. 6

Vsa tapetniska dela po nizki ceni.

Učinkovita obramba in lek zoper grižol, hripavost, prehlad, nahod, akutne in kronične bronhite, katar, hrip, influenco naduho in zasoplost so razkužila

pastilje

„VALDA“

Neizogiben pogoj. Zahtevajte strogo v vseh lekarnah in drogerijah izvrne pastilje „VALDA“

samo v škatljici in z napisom

„VALDA“

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš ljubljani soprog oziroma oče, stari oče, brat, tast, svak in stric, gospod

Franc Oven

uslužbenec tvrdke I. Schumi

po kratki bolezni, v 68. letu starosti, dne 1. januarja 1932, mirno v Gospodu zaspal in se je pogreb blažega pokojnika vršil dne 2. januarja na pokopališču v Sv. Križu.

Zahvaljujemo se vsem udeležencem, ki so rajnika spremili na njegovi zadnji poti, kakor tudi častili duhovščini za zadnje spremstvo.

Prav posebno zahvalo pa smo dolžni izreči velespoštovani rodbini gosp. Drag. Hribarja, nadalje gđe. Milici Schumičevi, gospodu in gospej Schulz, kakor tudi tovarniškemu in prodaj. osebju in vsem darovalcem vencev in cvetja. Bog plačaj!

Ljubljana, dne 6. januarja 1932.

Zalujoči ostali.

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la bron, umetniško izvršene, izdeluje samo

ing. J. & K. Bühl, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odliki iz bron, medenine, aluminija i. t. d. Specialne litine.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Struclki.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, azuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din

OZEBLINE

novo nastale vsake vrste na roki, prstu, nogi, nosu, ušesu, ki so zatelele in srbijo, takoj izginejo, ako jih namažete s poznano

»BARTULICEVO LJEKOVITO MASTJO«

Cena zavitku samo Din 10.— Proizvaja in v promet jo daje stara, leta 1599 ustanovljena Kaplarska lekarna Sv. Marije, Zagreb, Jelacičev trg 20. Dobi se v vsaki lekarni.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki so nam došli bodisi pismeno ali ustno ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega soproga, skrbnega očeta, tasta in starega ata, gospoda

Andreja Zgonca

posestnika, gostilničarja in sodavičarja

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom dr. Pušenjaku in dr. Blumauerju za nudeno prvo pomoč, domači duhovščini, članstvu in pevskeemu zboru Sokolskega društva v Cerknici, dr. Pušenjaku za poslovilne besede pri odprtem grobu, načelniku sodavičarske zadruge g. Morelu, končno naša topla zahvala vsem prijateljem in znancom, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem, prav vsem iskrena zahvala!

Cerknica, dne 4. januarja 1932.

Zalujoči ostali.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Čudna ženska,« je menil Quintius, ko jo je gledal. »V svobodo se vrne in mesto da bi vriskala in bila vesela, se cmeri ko dete, ki se boji šibel.«

Pa mu je blisnilo in je mehko vrašal:

»Sreč, ne maraš domov? Bi ostala rajši tukaj in bila moja?«

Prezirljivo ga je pogledala in odločno zaokrenila glavo, da je moral spoznati, kako ga sovraži.

»Mehercule, kdo naj razume potem tvoje solze! Jaz jih ne in jih ne bom, a tudi gledal jih ne bom! Dve noči sem zapravljal s teboj, tretje ne bom!« je dejal, se zasmejal in odšel, da poišče tribune, da prebije in zabije z njimi noč v veselju in razigranosti in jim pokaže, da ni prav nič uročen...

Ena se je oddahnila in se od srca razjokala, ko je ostala sama v kubikulu in je ni motil niti Oso, ki ga je poklical Quintius s seboj. Lažje ji je bilo, ko se je izjokala, in celo sen jo je premagal, dasi se ga je branila, boječ se, da bi se poveljnik vrnil in bi bil divji in nasilen, hujši kot prošle noči, ko se mu je ubranila, kot bi ji sam Belen pomagal. —

Jutro je že bilo in solnce visoko. Dnevni hršč in trušči, ki je zavladal v taborišču, je vzdramil Eno. Prebudila se je in se prestrašeno ozrla po kubikulu. Kvinkcija ni bilo.

»Hvala ti, Belen,« je dahnila, »res si mi dober!« Quintius je prenočil v kvesturi, kjer je bil sicer

njegov stan, in ko se je vrnil v pretorij, je bil dobre volje.

»Ho, kako je bilo nocoj, čarodejka lepa? Si bila zadovoljna v samoti, kaj? Me nisi nič pogrešala? Jaz tudi nisem tebe. Ni se mi bilo treba bati tvojih besov, ko smo dobili med ujetnicami dovolj takih, ki ne znajo klicati duhov, hahaha...«

Ena ga je zlovesče pogledala.

Pa je zaobrnil besedo. Pokazal je na klepsidro.

»Ali težko čakaš, da se izteče? Empeto že mora biti pri tvojih in že iščejo in tehtajo zlato. Tudi jaz težko čakam noči in sem vesel. Saj si tudi ti vesela danes, ko te pustim domov, kaj?«

Prikimala mu je in se za spoznanje nasmehnila.

»Hehehe, vendar znamenje pritrjevanja! Skoraj mi je žal, da sem ti dal besedo, saj bi se počasi še razumela, hehehe!...« jo je podražil in odšel po svojih poslih.

Počasi se je iztekel pesek, počasi, vse prepočasno je hodilo solnce. Eni svojo nebesno pot. Od ure do ure, od trenutka do trenutka je postajala bolj nestrpna in v tej nestrpnosti se ji je vzbujala celo bojazen, kaj, če je vse le rimska prevara, kaj, če je le zanka, ki najo bi zadržila še dva rojaka, obložena z zlatom? Mogoče bi bil eden njiju sam Epulo...

Stresla se je ob tej misli.

»Ne, ne!... Mora biti resnica, vrnem se, vrnem! O!...«

Oso, ki je imel opravka z Veneti pred kvesturo, da je z njimi barantal v dobro svojega gospoda, se je proti poldnevju vrnil h kraljici. Nič več ni bil žalosten kot prejšnji večer in še jutraj, ko mu je bilo težko, da se je kraljica odločila za Empeta.

»Spremljal pa te le bom, kraljica! To se pravi,

na domenjeni kraj bom moral jaz prvi, da bom čakal onih dveh, ki pridejo po te. Potem pa se bom moral vrniti z gospodom, da bova spet v dveh, kakor bosta vidva, ko pojdeti. Tako mi je rekel. Pa sem pomislil, kaj, če bi onadva prosil, da bi vrgla še zame Kvinkcijo kako malenkost in me odkupila? Ali bi govorila zame, kraljica, če bi sam nič ne opravil? Tehtnico mi je še naročil gospod, naj vzamem s seboj, da se prepriča, če so prinesli v odkupnino pravo mero zlata. Kaj, če bi ga pregovoril, da bi jaz tehtal, pa bi ugotovil, da je mera obilna? Ali bi rekla, kraljica, naj bo odkupnina zame, kar je preveč? Veš, Quintius je tako udarjen na denar, da bi rajši žrtvoval mene kakor drobec zlata!«

Ena, ki so ji Osove besede prepodile bojazen, da bi bil spletel Quintius le zanko, je bila vesela in je pastirju obljubila vse, kar jo je prosil.

★

Zvezde so gosto in svetlo migotale, mesec se je v svoji rasti zadovoljno smehljaj, ulice v taboru so se izpraznile in so potihle. Lucius Quintius je izpred pretorija pregledal trg, pogledal po Pretorijski ulici, ki je ravno ko puščica vodila do Pretorijskih vrat in se je vrnil v kubikulo, kjer ga je čakala Ena, ne da bi se ga več zabila. Ogrihl ji je togo in dejal:

»Pojdi, tudi nocoj bo dobro!«

Legionarja, ki sta stražila pred pretorijem, sta ju pozdravila in se potem čudila, kako sta se sprizajnila poveljnik in lepa ugrabljenka, ki ga doslej ni mogla, kakor sta ujela drugo noč.

»Pusto ji je postalo, pa se je premislila! Lepše je v družbi mladih tribunov, katere gotovo poiščeta, kakor čumeti v samotni!« je menil prvi.

»Ženska!« je menil drugi kratko in sta utihnila.

Ljudska knjižnica: Dr. zahodnjaška Jugoslav. knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezek: Savinšek: 28 Din, vez. 40 Din. — 30 zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVJE: 28 Din, vez. 40 Din. — 31 zvezek: Conan Doyle: IZGUBILENI SVET (The Lost World): Roman (s slikami) 24 Din, vez. 32 Din. — 32 zvezek: Remondet: ZAGORSKI ZVONOV: Slavček: NA SINAJ 30 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34 zvezek: Brackel: ČILIKSKI OTROK 28 Din, vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 din. Najmanjši oglas 3-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Kmečko dekle
pošteno, želi takoj službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoje« 77.

Službo cerkvenika
išče neoženjen mladenič s triletno prakso. Gre tudi kot pomočnik organistu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 123.

Delovodja
energičen, srednjih let, za večletno prakso, za cestne zgradbe, želi spremeni službo. Cenjene ponudbe pod »Delovodja« 021 18.

Učitelj, abiturientka
išče službo v pisarno ali za vzgojiteljico v Mariboru. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Perilo in obleke
poceni popravilam. Podgoršek, Gosposvetska cesta št. 10/III.

Boljše dekle
išče službo kot začetna natakarica. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 116.

Službo dade

Boljše dekle
ki je že več let služilo v boljši hiši, ki zna dobro kuhati in bi opravljala tudi druga hišna dela — sprejme zdravnikova soproga Vera Kasumović, Koprivnica, Hrvatsko. — Plača Din 350.—.

Plačil. natakarja
z dobrimi referencami, sprejme prvovrstna kavarna v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Plačilni« št. 98.

Perico
iščem na dom za 2 do 3 krat na mesec po 2 do 3 dni. Istotam sprejme osebo, ki zna dobro krpati nogavice na domu ali izven hiše. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 108.

Šivilja-učenka
se takoj sprejme v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 92.

Zanesljiva kuharica
dobi stalno službo, ako zna snažno kuhati mešansko hrano in pospravljati snažne parketirane sobe. Nastop in plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Veselj« do značnosti št. 15.279.

Prodajalec kuriva
pošten in agilen, se sprejme proti proviziji. Jos. Prelesnik, trg. z lesom in kurivom, Ljubljana, Janševa ulica.

Kovaškega učenca
sprejemem. Hrana in stanovanje, drugo po dogovoru. Jožef Kogovšek — Dravljje 67.

Dečka
okoli 16 let starega, poštenega in pridnega ter zanesljivega, sprejemem za trgovskega slugo. A. Sušnik, železnica, Ljubljana, Zaloška cesta.

Služkinja
pridna, poštena, snažna, za vsa hišna dela, ki zna tudi mešansko kuho, se takoj sprejme pri vladnem svetniku Lileku, Ceste, Strossmayerjeva ulica 1/1. Plača po dogovoru.

Zasluzek

Bogati postanete
če imate veliko znanec! Perssons, Ljubljana, pošlji predal 307. Znamki za odgovor.

Zastopniki
se iščejo proti dobri proviziji za vse večje kraje v Dravski banovini. Zavaroval. stroka ima prednost. Ponudbe pod »Zavarovalna stroka« št. 163 na upravo »Slovenca« v Ljubljani.

Opremljeno sobo
išče gospod v mestu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Soba« št. 109.

Gospodična
išče majhno priprosto sobico z gašperčkom, z yhom z dvorišča ali stopnic. Pismene ponudbe pod »Mala sobica do 15. t. m.« na upravo »Slovenca« št. 147.

Kabinet
se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 146.

Kabinet
z ali brez hrane se odda. Tavčarjeva ulica 4, desno.

Podstrešno sobico
snažno, takoj oddam poleg magistrata — z vso oskrbo (dobra domača hrana) za 700 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 142.

Soba s kuhinjo
poceni oddam. Mivka 23.

Opremljena soba
s posebnim vhomom se odda. Černetova ulica 9.

Vnajem

Več pisarniških sob
v I. nadstropju v Gledališki ulici 8 odda takoj skupaj ali posamično Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani.

Pisarniški sobi
s predsobo v prvem nadstropju, v sredini mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.283.

Lokal
velik, z lepimi izloženimi okni, v sredini mesta se odda takoj v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.283.

Gostilna
v Ljubljani se kavcije zmnoži osebni odda. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »F. G.« št. 129.

Posestva

Kupim parcelo
od 1 do 2 tisoč m², odprti sistem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Severni del Ljubljane« št. 41.

Štiristanovniško hišo
novozidano, 20 let davka prosto, prodam v Ljubljani za 520.000 Din. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 93.

Prodam več parcel
po 22 Din ali skupni kompleks po 19 Din 1 m² tik kolodvora Dev. M. v Polju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 94.

Parcela
ca. 1 ora, pri Celju, Laškem, Mariboru ali Ptuj, se kupi. Spadati mora k mestu, ne pri glavni cesti in ne predaleč od kolodvora. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Resno« št. 21.

Hiša
tik Kranja, pritlična, z vrtom, napredaj za 130 tisoč Din. Ponudbe pod »Kranj« št. 164 na upravo »Slovenca«.

Stavbno parcelo
na prometni cesti v Ljubljani kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Plačam v gotovini« št. 126.

Kupim hišo
na prometni cesti v Ljubljani, Celju ali Mariboru za ceno do 500.000 Din. Plačam polovico v gotovini, polovico s hranilno knjižico. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hiša v centru« št. 127.

Gostilno
s posestvom pri Mariboru prodam Posredovalnica — Maribor, Sodna ulica 30.

Trgovsko hišo
na deželi, ri veliki postaji, prodam za 160.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilniško hišo
moderno, dvonadstropno, center Maribora, prodam za 750.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler - Gritzner

Švicarski pletilni stroji DUBIED

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

za vodo. Večletno jamstvo.

Menjava posestva
v Mariboru. Zamenja se posestvo v Mariboru za večje posestvo na deželi. Godna posestva imajo prednost. Samo pismene ponudbe se naj pošljejo na naslov: Miha Grobin, Maribor — Jugoslovanski trg št. 2.

Kupimo

Bukova drva
suha in zdrava, stalno kupuje vašonske množine »Ilirija« d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana, Wollova ulica št. 3.

Lomilec kamenja
brez motorja, rabljen, v dobrem stanju — kupimo. Ponudbe s točnim opisom stroja na upravo »Slovenca« pod »Lomilec« št. 136.

Semensko ajdo
sivo, 10—15 q, kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Ajda« št. 135.

Kupim
bukov, hrastov in smrekov les v gozdu, sposoben za žago. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Les« št. 117.

Objave

Izjava!
Z današnjim dnevom pooblašam Stiškovski Mihaela, da sme sprejemati denar za trdno Ivan Lupše v Ljubljani.

Živalica
društvo rejcev malih živali, Ljubljana, Sv. Petra cesta 60, prodaja 3 samice blak in tan. Kupi: 1 petelina orpington, 2 činčila zajčka po 2 meseca, 1 par morskih prašičkov, 2 pečka kanarčka, 1 belega psička. Znamke za odgovor.

Prodano

Železno blagajno
(Stehpultsistem »Jesterr«) srednje veliko, malo rabljeno, prodam. — Jak. J. Jezeršek, trgovina, Gorenja vas nad Škofjo Loko.

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg, čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštenu povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Pisalni stroj
dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 148.

Pletilni stroj
št. 8/50 prodam. Angela Okorn, Rašica št. 17, p. St. Vid n. Ljubljana.

Garantirana konstrukcija

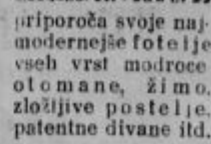
Din 1800.—

Prostor za posteljnino

Na modernizirano obliko

Din 1300.—

Prostor za posteljnino

VINO VERMUT
liter 20 Din
priporoča za praznike
M. Ravtar,
Ljubljana, Stari trg 19.

Koruzo za krmo
oddaja naicenele
veletrgovinske žita in moka
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24

V Mariboru
je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, igrač, pletenin itd. pri Drago Rosina, Vetrinjska ulica št. 26.

Noblesse
JUVAN
RAVNICEAR

LJUBLJANA - PALAČA VIKTORIJA

TO JE ZNAMKA OBLEKE TISTIH DAM IN GOSPODOV, KI SO ZGLEDNO ELEGANTNI OB NEPRETIRANIH IZDATKIH

DENAR

so vojni listi z inozemstvom, ki jih vpošljete oblast. koncesijon. biroju za revizijo voznih listov (Frachtbefreiungsbureau) — Alfred Röder, Wien III, Stammgasse 11, v svrhu revizije in reklamiranja.

DAJ-DAM!

Pristno originalna vina iz štajerskih goric kneza Windischgrätz, grofa Merana, knezofa dr. Karlina točilo samo v avtomatičnem buffetu

Aleksandrova c. 4. Tel. 23-09

DAJ-DAM

„Lucifer“
Peči sistema „LUCIFER“
vam sigurno niso še tako dobro znane, pač pa smo prepričani, da ne boste v stanu iste prehoviti, ako si jo nabavite. Daje vam pri mali uporabi kuriva peklensko toploto. — Prepričanje se in uvideli boste da je to res. — Se danes pišite na BULO & ADANA, LJUBLJANA, Gajeva ulica št. 9/1 industrija emailiranih peči, napisov črk in izdelkov sploh

dr. Fran Novak in dr. Dragotin Treo

sta združila svoji pisarni v skupnih prostorih Ljubljana, Dunajska cesta št. 1/a, zgradba Ljubljanske kreditne banke
Ljubljana, 4. januarja 1932.

Ivan Kacin, Ljubljana

Tabor 6
tvornica harmonijev in pianinov
po najmodernejši konstrukciji. Uglašuje in prenovljuje tudi cerkvene orgle in vse imenovane instrumente. Vsako delo zajemeno. Nizke cene! Na obroke. Društvo popust. Zahtevajte cenik!

Rozo Lukman roj. Hribovšek

v 76. letu starosti, očističeno s sv. zakramenti in v trpljenju. Pogreb bo v četrtek 7. januarja ob 10. Priporočamo jo v molitev. Sv. Jurij ob Taboru, dne 5. januarja 1932.
Univ. prof. dr. Franc Lukman, Zofija Golavšek roj. Lukman, sin in hči.
Minka in Vera Drolc, Zofka, Franci, Jožek in Minka Golavšek, vnukinje in vnuki. Jožef Golavšek, zet.